

Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

Datganiad o Gyfrifon 2020/21

TABL CYNNWYS

Datganiad o Gyfrifoldebau / Tystysgrif y Trysorydd	4
Adroddiad yr Archwiliad	5-7
Adroddiad Naratif	8-15
Datganiadau Craidd:	
Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant	16
Datganiad ar y Symudiad mewn Cronfeydd	17-18
Y Fantolen	19
Datganiad Llif Arian	20
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	
Nodyn 1 - Crebwyll wrth ddilyn Polisiâu Cyfrifyddu	21
Nodyn 2 - Rhagdybiaethau a wneir am y Dyfodol a Ffynonellau	21-22
Pwysig Eraill o Ansicrwydd wrth Amcangyfrif	
Nodyn 3 - Eitemau Pwysig o Incwm a Gwariant	23
Nodyn 4 - Digwyddiadau ar ôl Dyddiad y Fantolen	23
Nodyn 5 - Dadansoddiad o Wariant a Chyllid	24-26
Nodyn 6 - Addasiadau rhwng Sail Cyfrifyddu a Chyllido dan Reoliadau	26-28
Nodyn 7 - Trosglwyddiad i ac o'r Cronfeydd a Glustnodwyd	29
Nodyn 8 - Gwariant ac Incwm Gweithredu Eraill	29
Nodyn 9 - Incwm a Gwariant Cyllid a Buddsoddiadau	29
Nodyn 10 - Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	29
Nodyn 11 - Eiddo, Peiriannau ac Offer ac Asedau Anniriaethol	30-31
Nodyn 12 - Offerynnau Ariannol	32-34
Nodyn 13 - Gwerth Teg Asedau ac Ymrwymadau sy'n cael eu cario ar gost amorteiddiedig	35
Nodyn 14 - Rhestrau Stoc	36
Nodyn 15 - Dyledwyr	36
Nodyn 16 - Arian a Chyferwerth ag Arian	36
Nodyn 17 - Credydwyr	36
Nodyn 18 - Darpariaethau	37
Nodyn 19 - Cronfeydd Defnyddiadwy	37-38
Nodyn 20 - Cronfeydd Annefnyddiadwy	38-41
Nodyn 21-23 - Datganiad Llif Arian - Gweithgareddau	42
Gweithredu, Buddsoddi ac Ariannu	
Nodyn 24 - Lwfansau Aelodau	43
Nodyn 25 - Taliadau Swyddogion	44-46
Nodyn 26 - Ffioedd Archwilio Allanol	46
Nodyn 27 - Grantiau	46
Nodyn 28 - Gwasanaethau Asiantaeth	47
Nodyn 29 - Partïon Cysylltiedig	48-49

Nodyn 30 - Gwariant ac Ariannu Cyfalaf	49-50
Nodyn 31 – Lesoedd	50
Nodyn 32 - Buddion Terfynu	50
Nodyn 33 - Trafodion yn ymwneud â Buddion Ôl-gyflogaeth	51-57
Nodyn 34 - Natur a Maint y Risgiau sy'n deillio o Offerynnau Ariannol	58
Nodyn 35 – Asedau Amodol	59
Nodyn 36 – Safon Cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto	59
Cyfrif Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân	60-62
Polisiau Cyfrifyddu	63-71
Datganiad Llywodraethu Blynyddol	

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O GYFRIFON

CYFRIFOLDEBAU'R AWDURDOD

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod wneud y canlynol:

- gwneud trefniadau i weinyddu ei faterion ariannol yn gywir ac i sicrhau bod gan un o'i swyddogion y cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y cyfryw swyddog yw'r Trysorydd
- rheoli ei faterion i sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o adnoddau ac i ddiogelu ei asedau
- cymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon.

ARDYSTIAD YR AWDURDOD

Rwy'n cymeradwyo Datganiad o Gyfrifon Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru fel ag yr oedd ar 31 Mawrth 2021.

Llofnod _____ Dyddiad _____

Y Cyngorydd Peter Lewis
Cadeirydd, Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

CYFRIFOLDEBAU'R TRYSORYDD

Y Trysorydd sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad o Gyfrifon yr Awdurdod yn unol ag arferion priodol fel y nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod). Mae'n ofynnol i'r Datganiad o Gyfrifon gyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar y dyddiad cyfrifyddu, ynghyd â'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021.

Wrth baratoi'r Datganiad o Gyfrifon, mae'r Trysorydd wedi:

- dethol polisiau cyfrifyddu addas, ac yn wedi eu defnyddio'n gyson
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus
- cydymffurfio â'r Cod Ymarfer
- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol a oedd yn gyfoes
- cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac anghysonderau eraill.

ARDYSTIAD Y TRYSORYDD

Rwy'n tystio bod y cyfrifon yn darparu golwg gwir a theg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2021, ynghyd â'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

Llofnod _____ Dyddiad _____

K W Finch FCPFA
Trysorydd, Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

Adroddiad archwilydd annibynnol arfaethedig Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

Barn am y datganiadau ariannol

Yr wyf wedi archwilio datganiadau ariannol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben yn 2021 dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cynnwys y Datganiad o Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad o Lifoedd Arian Parod, a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o'r polisiau cyfrifyddu arwyddocaol.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21.

Yn fy marn i mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru ar 31 Mawrth 2021 ac o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar y dyddiad hwnnw; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21.

Sail y farn

Cynhaliiais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (UK)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Caiff fy nghyfrifoldebau dan y safonau hynny eu disgrifio ymhellach yn yr adran o'm hadroddiad sy'n nodi cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol. Rwy'n annibynnol ar yr Awdurdod yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod defnyddio'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi adnabod unrhyw ansicrwydd perthnasol mewn perthynas â digwyddiadau neu amodau a all, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Awdurdod i barhau i fabwysiadu'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Caiff fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol eu disgrifio yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad hwn.

Gwybodaeth Arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol ac eithrio'r datganiadau ariannol a'm hadroddiad i fel archwilydd arnynt. Y Swyddog Cyllid Cyfrifol sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy mam am y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall a, heblaw i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar yr wybodaeth arall honno.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn berthnasol anghyson â'r datganiadau ariannol neu wybodaeth a gefais wrth i mi gyflawni'r archwiliad, neu'n ymddangos fel arall fel pe bai wedi cael ei chamddatgan yn berthnasol. Os wyf yn canfod anghysonderau perthnasol o'r fath neu wybodaeth berthnasol o'r fath sy'n ymddangos fel pe bai wedi cael ei chamddatgan, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn achosi camddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, os wyf yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi'i chamddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol i mi nodi'r ffaith honno.

Nid oes unrhyw beth gennyf i'w nodi yn hyn o beth.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn am faterion eraill

Yn fy mam i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21;
- Mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i baratoi yn unol â'r canllawiau.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth am yr Awdurdod a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy mam i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol, neu ni chafwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad o ganghennau nad ymwelodd fy nhîm â hwy;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nid wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen amaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog cyllid cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad Cyfrifon a nodir ar dudalen 4, y swyddog cyllid cyfrifol sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon, sy'n rhoi darlun cywir a theg, ac am ba bynnag reolaeth fewnol sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog cyllid cyfrifol i allu paratoi datganiadau cyfrifon heb unrhyw gamddatganiadau perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiad cyfrifon, mae'r swyddog cyllid cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu'r Awdurdod i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n gymwys, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni thybir nad yw'n briodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch p'un a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhai heb unrhyw gamddatganiad perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU wastad yn canfod camddatganiad perthnasol pan fo'n bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilio.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
Hydref 2021

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

ADRODDIAD NARATIF

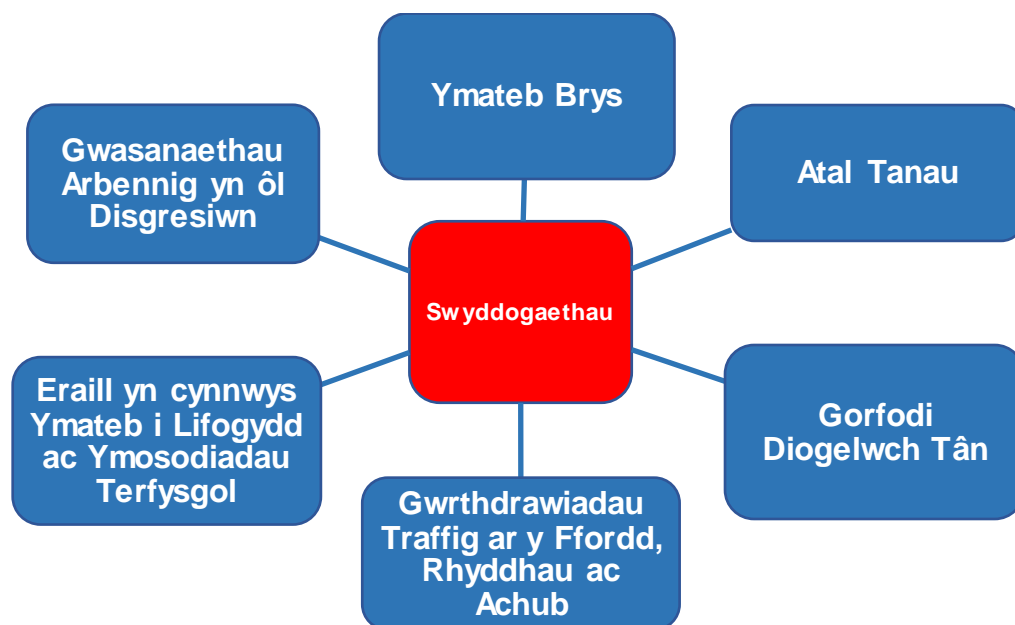
Diben yr adroddiad naratif hwn ydi rhoi gwybodaeth glir i bartion â diddordeb ynghylch sefyllfa ariannol a pherfformiad ariannol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru ar gyfer y flwyddyn ariannol 2020/21.

TROSOLWG O'R SEFYDLIAD

Mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (ATAGC) yn cynnwys 28 Aelod Etholedig sydd wedi eu henwebu gan bob un o'r chwe awdurdod lleol ac maent yn darparu cyfeiriad a llywodraethu'r gweithgarwch dydd i ddydd a ddarperir gan Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru.

Mae Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (GTAGC) yn gwasanaethu cymunedau oddi mewn i ardaloedd Gwynedd ac Ynys Môn, Conwy a Sir Ddinbych, Wrecsam a Sir y Fflint.

Mae ATAGC yn gyfrifol am ddarparu, hyfforddi a chyflenwi Gwasanaeth Tân ac Achub gyda'r gallu i ymgymryd â'r swyddogaethau canlynol:

Mae'r Gwasanaeth yn delio gyda phob math o argyfyngau, gan gynnwys tanau mewn tai, gwrthdrawiadau traffig ar y ffordd, lifogydd a gollyngiadau cemegol. Caiff gwaith helaeth ei gyflawni gydag ysgolion, busnesau a chymunedau lleol i hyrwyddo diogelwch tân ac atal a helpu i gadw pobl ac eiddo yn ddiogel.

Caiff yr Awdurdod ei ariannu trwy gyfraniadau gan y chwe Awdurdod Cyfansoddol, mewn cyfrannedd â phoblogaeth.

Ceir manylion am ein hardal gwasanaeth, dull ariannu a gweithgarwch yn y tudalennau canlynol

Ynglŷn â'n Hardal Gwasanaeth

Adnoddau

44 gorsaf dân ar draws
Gogledd Cymru

74 Injan dân

29 Peiriant arbennig gan
gynnwys cychod achub a
pheiriannau cyrraedd yn uchel

3 Swyddfeydd Diogelwch
Cymunedol yng Nghaernarfon,
Bae Colwyn a Bangor

857 o weithwyr

Gweithgareddau Ymgysylltu

Ymgysylltiad rhithiol â **2,061**
o blant ysgol

Ymgysylltodd **996** o
ddisgyblion â'r rhaglen Ffenics

8 Grŵp cadetiaid tân sydd yn
cefnogi tua

100 o gadetiaid

Aelod o'r Bwrdd Partneriaeth
Rhanbarthol a

4 Bwrdd Gwasanaethau

Gweithgareddau Allweddol

Cwblhawyd **11,334** o
Archwiliadau Diogel ac Iach

Cynhaliwyd **449** o
archwiliadau busnes

Aethpwyd at **1,772** o danau
damweiniol

2,312 o ddigwyddiadau yn
ymwneud â thanau ffug

614 o alwadau Gwasanaeth
Arbennig gan gynnwys **105** o
Wrthdrawiadau Traffig ar y Ffordd

AMCANION GWELLA A LLESIANT YR AWDURDOD

Mae'n rhaid i Awdurdodau Tân ac Achub yng Nghymru gyhoeddi amcanion gwella yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, ac amcanion llesiant yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. At ddibenion prosesau cynllunio'r Awdurdod cânt eu trin fel un.

Mae'r amcanion tymor hir hyn yn newidiadau y mae'r Awdurdod am eu cyflwyno yng Ngogledd Cymru er mwyn helpu i wella llesiant yn lleol a symud Cymru gam yn nes tuag at gyflawni ei golau llesiant. Ar ôl nodi ei amcanion tymor hir, mae gan yr Awdurdod ddyletswydd i gymryd pob cam rhesymol i'w cyflawni ac i adrodd yn gyhoeddus am y cynnydd a wnaed ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol.

Ym Mawrth 2020 cyhoeddodd yr Awdurdod ei Gynllun Gwella a Llesiant ar gyfer 2020/21, a oedd yn cadarnhau ei amcanion strategol tymor hir ac a oedd yn egluro beth yr oedd yn fwriadu ei wneud yn ystod y flwyddyn i'w cyflawni. Mae'r Awdurdod wedi parhau â'i ymrwymiad i waith ataliol ac i leihau nifer y tanau damweiniol mewn anheddau yn ogystal â helpu pobl i gadw'n ddiogel pan fydd tanau'n digwydd. Mae gwaith hefyd wedi mynd rhagddo i hwyluso gwasanaethau tân ac achub o'r radd flaenaf, sydd yn ymateb yn well ac wedi eu hintegreiddio'n well fel bod gwaith ataliol ac ymateb brys yn dal i fod ar gael yn ôl y galw a hynny'n fforddiadwy, teg ac ar sail risg.

Mae'r ddolen ganlynol yn darparu gwybodaeth ynghylch gweithgarwch a pherfformiad Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn erbyn ei amcanion gwella dros y deuddeg mis diwethaf [Information and statistics - Performance and improvement - About Us - North Wales Fire And Rescue Service \(gov.wales\)](#)

Y dyddiad cau statudol ar gyfer cyhoeddi Asesiad Perfformiad Blynyddol ydi 30^{ain} Medi 2021. Eleni, rhoddir pwyslais ychwanegol ar gynnwys enghreifftiau go iawn o'r modd yr ydym ni wedi gwneud gwahaniaeth i fywydau pobl. Bydd yr Asesiad Perfformiad Blynyddol ar gael ar y wefan yn [Corporate Planning - Performance and improvement - About Us - North Wales Fire And Rescue Service \(gov.wales\)](#)

PERFFORMIAD ARIANNOL

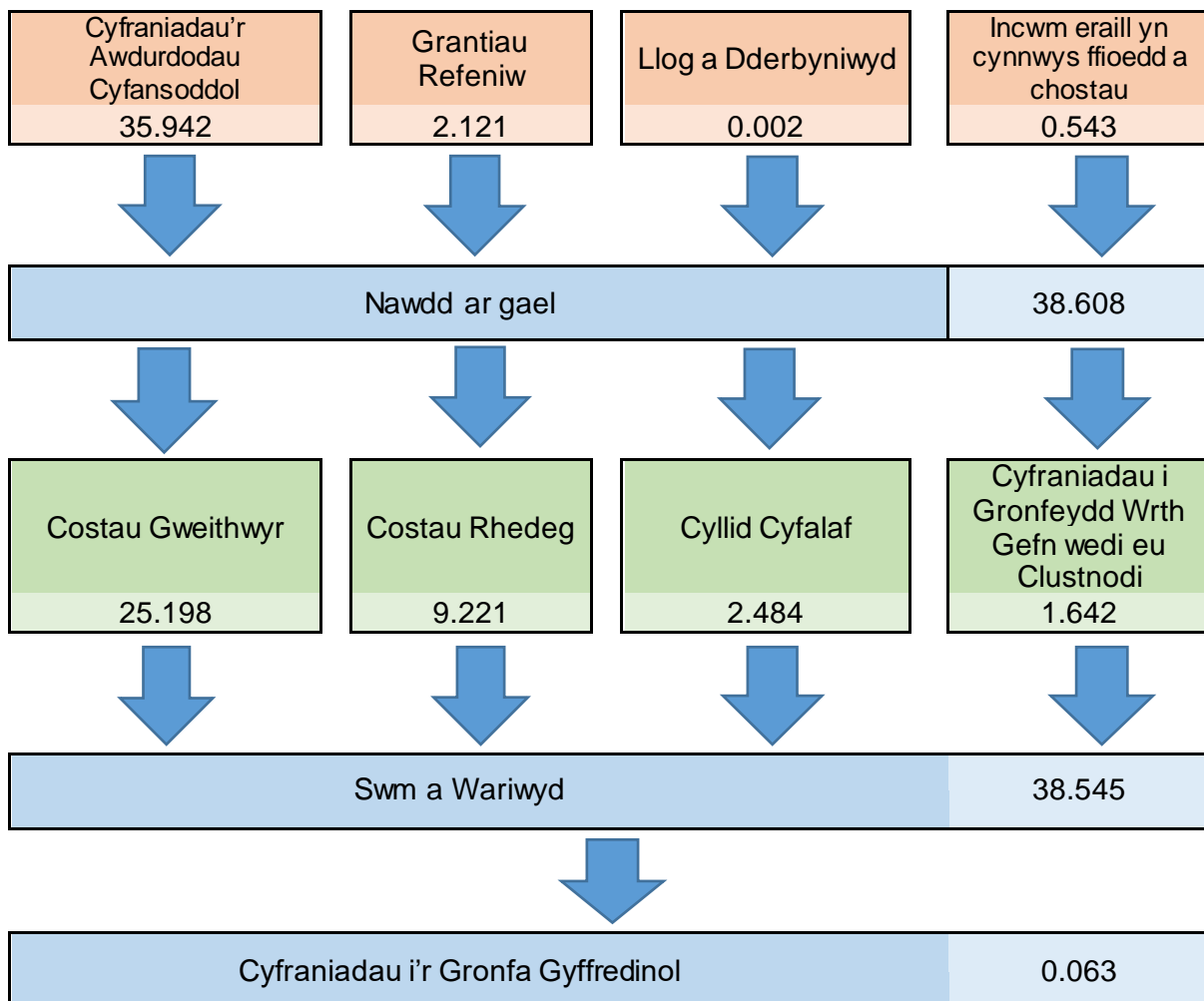
Yn ystod cyfnod o heriau ariannol sylweddol, mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru wedi ymrwymo i barhau i ddarparu gwasanaethau ataliol, gwasanaethau gorfodi diogelwch tân ac ymateb brys rhagorol. Mae'r Awdurdod yn dal i ymrwymo i chwarae ei ran i adeiladu cymunedau mwy diogel, ond y mae hefyd yn cydnabod at y dyfodol, oherwydd y sefyllfa ariannol, y bydd angen llawer iawn o hyblygrwydd ac arloesedd i gynnal darpariaeth y gwasanaeth.

Er mwyn sicrhau cynaliadwyedd ariannol yr Awdurdod a chynnal lefelau gwasanaeth, cytunodd yr Aelodau ar gynllun ariannol tymor canolig 3 blynedd. Ar gyfer 2020/21 cytunodd yr Aelodau i gynyddu cyfraniadau'r awdurdodau cyfansoddol £1.74m, i £35.94m.

Mae sefyllfa'r Awdurdod yn ddiogel yn y tymor canolig, ond mae angen rhoi sylw manwl i'r pwysau ar gostau mewn perthynas â phensiwn a'r gyflogres ac hefyd y

newidiadau disgwylidig i'r fecanwaith ariannu a ddefnyddir gan Lywodraeth Cymru ar gyfer Awdurdodau Tân ac Achub.

PERFFORMIAD REFENIW (£m)

EFFAITH COVID-19

Yn gyffredin â phob corf cyhoeddus arall, mae'r Awdurdod wedi wymeby heriau sylweddol o ganlyniad i'r pandemig COVID-19. Cafwyd costau ychwanegol, sydd wedi eu hariannu'n rhannol gan y Gronfa Caledi, dan reolaeth Llywodraeth Cymru. Fodd bynnag mae'r Gwasanaeth hefyd wedi goddef costau ychwanegol, sydd wedi eu rheoli o fewn cyllideb y Gwasanaeth.

Mae trefniadau cofnodi a monitro gofalus ar waith i wneud yn siŵr bod costau ychwanegol yn cael eu nodi a'u hariannu drwy ffynonellau ariannu allanol lle bo angen.

Oherwydd y pandemig COVID-19 mae nifer o fesurau wedi cael eu rhoi ar waith i sicrhau bod y gweithlu'n diogel yn cynnwys gweithio o'r cartref lle bo hynny'n bosibl a gohirio recriwtio i swyddi gwag. Felly, roedd y gwariant gwirioneddol yn llai na'r gyllideb gynlluniedig ar gyfer sawl maes ac mae hyn wedi galluogi i'r Awdurdod sefydlu

cronfeydd wrth gefn ar gyfer ymrwymadau hysbys. Mae'r holl swyddi gwag yn dal i fod yn swyddi sydd yn hanfodol i gyflawni amcanion yr Awdurdod a bydd y broses recriwtio yn parhau yn ystod 2021/22 wrth i'r cyfyngiadau gael eu llacio.

DARPARIAETHAU A CHRONFEYDD WRTH GEFN

Mae'r Awdurdod wedi darparu ar gyfer rhwymedigaethau hysbys ac y mae wedi sefydlu cronfeydd wrth gefn ar gyfer rhwymedigaethau yn y dyfodol. Cafodd cronfeydd wrth gefn eu cynyddu yn 2020/21, i dalu am ofynion cyfredol y gwasanaeth gan gynnwys offer gwarchod, gwaith amgylcheddol a darparu hyfforddiant ychwanegol i staff i gydymffurfio gyda deddfwriaeth. Defnyddiwyd £60,000 o gronfeydd wrth gefn yn 2020/21 ond rhagwelir y cânt eu defnyddio eto yn y blynyddoedd i ddod. Mae gwybodaeth bellach ar gael yn Nodyn 18 a Nodyn 19.

PERFFORMIAD CYFALAF

Oherwydd y pandemig ym Mawrth 2020, cafodd y rhan fwyaf o'r rhaglen gyfalaf ei gohirio, er mwyn amddiffyn ein staff ni ein hunain a staff contractwyr. Mae hyn yn golygu bod y gwariant yn is na'r disgwyl.

Adolygwyd y rhaglen gyfalaf wreiddiol yn ystod y flwyddyn i ystyried y cyfyngiadau a ddaeth yn sgil yn pandemig COVID-19. Y gobaith oedd cwblhau rhywfaint o'r gwaith yn ystod ail haner y flwyddyn ariannol. Fodd bynnag, nid oedd hynny'n bosibl ac ni fu unrhyw wariant cyfalaf yn ystod 2020/21.

Ers adolygu'r rhaglen, mae'r prosiectau yn ymwneud ag adeiladau a pheiriannau tân wedi eu gohirio oherwydd y pandemig COVID-19.

Mae rhai cynlluniau TGCh wedi eu gohirio o ganlyniad i ail flaenoriaethu gwaith y tîm TGCh er mwyn rheoli'r gwaith gweithio o bell. Mae'r cynlluniau eraill yn cael eu hadolygu ar hyn o bryd.

Disgwylir y bydd yr holl gynlluniau gohiriedig yn cael eu rhoi ar waith yn 2021/22.

RHEOLI'R TRYSORLYS

Caiff adroddiad trysorlys blynyddol sydd yn nodi'r gweithgarwch ariannol am y flwyddyn ei gyflwyno i'r Awdurdod Tân ac mae ar gael ar y wefan (www.gwastan-gogcymru.org.uk).

COSTAU PENSIWN

Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân

Yn 2020/21, fe wnaeth 12 o staff lifrai system ddyletswydd amser cyflawn a 9 o staff lifrai system ddyletswydd rhan amser ymddeol.

Cyfanswm cyfraniadau arferol cyflogwyr l'r Gronfa Bensiwn oedd £3.17m (2019/20: £3.17m).

Mae'r ymrwymiad o ran ymrwymadau pensiwn yn y dyfodol wedi cynyddu i £318.75m (2019/20: £295.55m) oherwydd newid yn y rhagdybiaethau actiwaraid.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Yn 2020/21, cyfanswm cyfraniadau cyflogwyr l'r Gronfa Bensiwn oedd £1.82m (2019/20: £1.49m).

Yr atebolrwydd a aseswyd yn actiwaraid ar 31 Mawrth 2021 oedd £18.57m (2019/20: £16.57m). Roedd y cynnydd o ganlyniad i newid yn y rhagdybiaethau actiwaraid a ddefnyddiwyd i ailfesur ymrwymadau'r cynllun.

Mae Nodyn 33 a Chyfrif Cronfa Bensiwn y Diffoddwr Tân yn darparu gwybodaeth bellach.

EGLURHAD O'R DATGANIADAU CYFRIFO

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn crynhoi perfformiad ariannol yr Awdurdod ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021. Cafodd y cyfrifon eu paratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifon Llywodraeth Leol yn y Deyrnas Unedig a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) sydd yn ei dro'n cael ei danategu gan y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol.

Dyma'r Datganiadau Craidd:

- Mae'r **Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr** yn cofnodi holl incwm a gwariant yr Awdurdod am y flwyddyn. Mae rhan uchaf y datganiad yn rhoi dadansoddiad yn ôl maes gwasanaeth. Mae rhan isaf y datganiad yn delio gyda thrafodion corfforaethol a chyllid.
- Mae'r **Datganiad ar Symudiad Mewn Cronfeydd** yn grynodeb o newidiadau i gronfeydd wrth gefn yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn. Rhennir y cronfeydd i gronfeydd wrth gefn y gellir eu "defnyddio", sef cronfeydd y mae modd eu buddsoddi mewn prosiectau cyfalaf neu i wneud gwelliannau i'r gwasanaeth, a chronfeydd wrth gefn "annefnyddiol" sydd yn rhaid eu cadw at ddibenion cyfreithiol neu gyfrifo penodol.
- Mae'r **Fantolen** yn rhoi a "cipolwg" o'r asedau, rhwymedigaethau, balansau ariannol a chronfeydd wrth gefn ar ddiwedd y flwyddyn.

- Mae'r **Datganiad Llif Arian** yn dangos y rheswm dros y newidiadau i falansau ariannol yn ystod y flwyddyn, a pha un ai a ydi'r newidiadau o ganlyniad i weithgareddau gweithredol, buddsoddiadau newydd, neu weithgareddau ariannol (megis ad-dalu benthyciadau a rhwymedigaethau tymor hir eraill).
- Mae'r **Cyfrif Cronfa Bensiwn** yn dangos y symudiadau mewn perthynas â Chronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân.

Mae'r **Nodiadau** sydd yn cyd-fynd â'r datganiadau ariannol hyn yn rhoi ychwaneg o wybodaeth ynglŷn â pholisïau cyfrifo a thrafodion unigol yr Awdurdod.

GWYBODAETH BELLACH

Mae gwybodaeth ychwanegol am y cyfrifon hyn ar gael gan y Trysorydd. Mae hawl statudol gan aelodau'r cyhoedd â diddordeb i weld y cyfrifon cyn i'r archwiliad gael ei gwblhau. Hysbysebir bod y cyfrifon ar gael i'w gweld ar wefan Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (www.gwastan-gogcymru.org.uk) a rhoddir hysbysiad ym Mhencadlys y Gwasanaeth Tân ac Achub, Ffordd Salisbury, Llanelwy, LL17 0JJ.

DATGANIAD CYNHWYSFAWR AR INCWM A GWARIANT

Mae'r datganiad hwn yn dangos y gost cyfrifyddu yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â GAAP yn hytrach na'r swm i'w ariannu gan gyfraniadau. Mae gwariant yr Awdurdod yn cael ei ariannu gan gyfraniadau gan y chwe awdurdod lleol yng Ngogledd Cymru yn unol â'r rheoliadau; gallai hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddu. Dangosir sefyllfa'r cyfraniadau yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd.

2019/20				2020/21			
Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net		Nodyn	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net
£'000	£'000	£'000			£'000	£'000	£'000
26,941		26,941	Gweithwyr		25,479		25,479
2,471		2,471	Adeiladau		2,641		2,641
1,090		1,090	Trafnidiaeth		924		924
3,492		3,492	Cyflenwadau a Gwasanaethau		5,053		5,053
593		593	Gwasanaethau Cefnogi		603		603
2,866		2,866	Costau Ariannu Cyfalaf		4,950		4,950
0	(2,513)	(2,513)	Incwm		0	(2,664)	(2,664)
37,453	(2,513)	34,940	Cost Gwasanaethau		39,650	(2,664)	36,986
497		497	Gwariant Gweithredu Arall	8	41	0	41
8,669	(20)	8,649	Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi	9	7,394	(2)	7,392
0	(35,237)	(35,237)	Cyfraniadau gan Awdurdodau Cyfansoddol	10	0	(35,942)	(35,942)
		8,849	Diffyg neu (Warged) ar Ddarparu Gwasanaethau				8,477
110	0	110	Gweddill neu Ddiffyg ar Ailbriso Eiddo ac Asedau Offer	20	678	0	678
		(28,894)	Ailfesur yr Ymrwymiad Buddion Diffiniedig Net	20			17,947
		(28,784)	(Incwm) a Gwariant Cynhwysfawr Arall				18,625
		(19,935)	Cyfanswm (Incwm) a Gwariant Cynhwysfawr				27,102

Sylwch: Mae ffigyrau incwm a gwariant y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant (CIES) a'r Dadansoddiad o Wariant a Chyllid (EFA) ar gyfer 2019/20 wedi cael eu hailddatgan i roi cyfrif am y Fforwm Lleol Cymru Gydnerth ac incwm. Mae rhagor o wybodaeth am y Fforwm Lleol Cymru Gydnerth ar gael yn Nodyn 28.

DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd sydd gan yr Awdurdod, wedi'i ddadansoddi'n gronfeydd defnyddiadwy' (sef y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant neu i leihau cyfraniadau gan yr Awdurdodau Cyfansoddol) a chronfeydd eraill. Mae'r Gwarged neu'r (Diffyg) ar y llinell Darparu Gwasanaethau yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau'r Awdurdod, a dangosir rhagor o fanylion am hynny yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol sydd angen eu codi ar Falans y Gronfa Gyffredinol, sy'n cael ei hariannu gan gyfraniadau gan y chwe awdurdod cyfansoddol. Mae'r llinell Cynnydd / Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Gronfeydd a Glustnodwyd yn dangos Balans y Gronfa Gyffredinol cyn i'r Awdurdod wneud unrhyw drosglwyddiadau dewisol i'r cronfeydd a glustnodwyd ac ohonynt.

2020/21	Nodyn	Balans Cronfa Cyffredinol £'000	Cronfeydd wrth Gefn wedi'u clustnodi a Grant £'000	Cronfa wrth Gefn talebau cyfalaf £'000	Cronfeydd wrth Gefn defnyddiol £'000	Cronfeydd wrth Gefn annefnyddiol £'000	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn yr Awdurdod £'000
Balans 31 Mawrth 2020		1,387	1,820	0	3,207	(298,215)	(295,008)
Symudiad mewn cronfeydd wrth gefn yn ystod 2020/21							
Gweddill neu (Diffyg) ar y Darpariaeth o Wasanaethau		(8,477)	0	0	(8,477)	0	(8,477)
Incwm a Gwariant arall cynhwysfawr		0	0	0	0	(18,625)	(18,625)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		(8,477)	0	0	(8,477)	(18,625)	(27,102)
Cyweiriadau rhwng sail cyfrifyddu a sail cronfa o dan y rheoliadau	6	(10,182)	0	0	10,182	(10,182)	0
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn trosi i'r Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd		1,705	0	0	1,705	(28,807)	(27,102)
Cyweiriad		0	0	0	0	0	0
Trosiannau Eraill i/(o) Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd		(1,642)	1,642	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2020/21	7	63	1,642	0	1,705	(28,807)	(27,102)
Balans 31 Mawrth 2021		1,450	3,462	0	4,912	(327,022)	(322,110)

2019/20	Nodyn	Balans Cronfa Gyffredinol £'000	Cronfeydd wrth Gefn wedi'u clustnodi a Grant £'000	Cronfa wrth Gefn talebau cyfalaf £'000	Cronfeydd wrth Gefn defnyddiadwy £'000	Cronfeydd wrth Gefn anefnyddiadwy £'000	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn yr Awdurdod £'000
Balans 31 Mawrth 2019		1,376	770	0	2,145	(317,091)	(314,946)
Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn yn ystod 2019/20							
Gweddill neu (Diffyg) ar y Darpariaeth o Wasanaethau		(8,849)	0	0	(8,849)	0	(8,849)
Incwm a Gwariant arall cynhwysfawr		0	0	0	0	28,784	28,784
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		(8,849)	0	0	(8,849)	28,784	19,935
Cyweiriadau rhwng sail cyfrifyddu a sail cyllido o dan y rheoliadau	6	9,910	0	0	9,910	(9,910)	0
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn trosi i'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd		1,061	0	0	1,061	18,874	19,935
Cyweiriad		0	0	0	1	2	3
Trosiannau Eraill i/(o) Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd		(1,050)	1,050	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2019/20	7	11	1,050	0	1,062	18,876	19,938
Balans 31 Mawrth 2020		1,387	1,820	0	3,207	(298,215)	(295,008)

Y FANTOLEN

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth, ar ddyddiad y Fantolen, yr asedau a'r ymrwymïadau a gydnabyddir gan yr Awdurdod. Mae asedau net yr Awdurdod (asedau llai ymrwymïadau) yn cael eu cyfateb gan y cronfeydd sydd gan yr Awdurdod. Adroddir ynghylch cronfeydd mewn dau gategori. Y categori cyntaf o gronfeydd yw cronfeydd defnyddiadwy sef cronfeydd y gall yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gynnal lefel ddarbodus o gronfeydd ac unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (e.e. y Gronfa Dderbyniadau na ellir ond ei defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled). Yr ail gategori o gronfeydd yw'r rhai nad yw'r Awdurdod yn gallu eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn o gronfeydd yn cynnwys cronfeydd sy'n dal enillion na wireddwyd a cholledion (e.e. y Gronfa Ailbrisio), pryd na fyddai symiau ond ar gael i ddarparu gwasanaethau os caiff yr asedau eu gwerthu; ac mae cronfeydd sy'n dal gwahaniaethau amseru yn cael eu dangos yn y llinell Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd 'Addasiadau rhwng y sail cyfrifyddu a'r sail ariannu o dan reoliadau'.

31 Mawrth 2020 £'000		Nodyn	31 Mawrth 2021 £'000
45,284	Eiddo ac Offer	11	39,537
653	Asedau Anniriaethol	11	477
80	Dyledwyr Tymor Hir	15	376
46,017	Asedau Hir Dymor		40,390
667	Rhestrau Stoc	14	566
3,448	Dyledwyr	15	2,647
0	Asedau a ddelir i'w gwerthu	11	0
1,771	Arian a chyfwerth ariannol	16	1,528
5,886	Asedau Cyfredol		4,741
16,139	Benthyca tymor byr	12	16,774
370	Darpariaethau	18	426
3,240	Credydwyr	17	3,148
19,749	Rhwymedigaethau Cyfredol		20,348
312,118	Rhwymedigaeth Pensiwn	33	337,323
135	Darpariaethau Tymor Hir	18	135
14,909	Benthyca Tymor Hir	12	9,435
327,162	Rhwymedigaethau Tymor Hir		346,893
(295,008)	Asedau Net		(322,110)
3,207	Cronfeydd wrth gefn gellid defnyddio	19	4,912
(298,215)	Cronfeydd wrth gefn nas ellid defnyddio	20	(327,022)
(295,008)	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn		(322,110)

DATGANIAD LLIF ARIAN

Mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos y newidiadau yn arian a chyfwerth ag arian yr Awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Awdurdod yn creu ac yn defnyddio arian a chyfwerth ag arian trwy gategoreiddio llif arian fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu. Mae swm y llif arian net sy'n deillio o'r gweithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o'r graddau y mae gweithrediadau'r Awdurdod yn cael eu hariannu trwy gyfraniadau ac incwm grant neu gan dderbynwyr y gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod. Mae'r gweithgareddau buddsoddi yn dangos y graddau y mae'r all-lifiadau arian wedi eu gwneud ar gyfer adnoddau sydd â'u bwriad o gyfrannu at y modd y gall yr Awdurdod ddarparu gwasanaethau yn y dyfodol. Mae'r llifoedd arian sy'n deillio o weithgareddau ariannu yn ddefnyddiol wrth ragweld ceisiadau o lifiadau arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthycyca) i'r Awdurdod.

2019/20 £'000		Nodyn	2020/21 £'000
8,849	(Gwarged)/Diffyg Net wrth Ddarparu Gwasanaethau		8,477
(12,813)	Addasiadau i'r (Gwarged) neu Ddiffyg Net wrth Ddarparu Gwasanaethau ar gyfer Symudiadau nad ydynt yn Arian	21	(13,113)
(360)	Addasiadau ar gyfer Eitemau sydd yn y (Gwarged) neu Ddiffyg net wrth Ddarparu Gwasanaethau sy'n Weithgareddau Buddsoddi neu Ariannu	21	(378)
(4,324)	Llifoedd Arian Net o Weithgareddau Gweithredu	21	(5,014)
641	Gweithgareddau Buddsoddi	22	0
1,958	Gweithgareddau Ariannu	23	5,257
(1,725)	(Cynnydd) neu Ostyngiad Net mewn Arian a Chyfwerth ag Arian		243
(46)	Arian a Chyfwerth ag Arian ar ddechrau'r Cyfnod adrodd		(1,771)
(1,771)	Arian a Chyfwerth ag Arian ar ddiwedd y Cyfnod adrodd	16	(1,528)

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

Mae'r nodiadau'n rhoi gwybodaeth am sail y gwaith o baratoi'r datganiadau ariannol a'r polisiau cyfrifyddu penodol a ddefnyddiwyd. Maent yn darparu gwybodaeth nad yw'n cael ei chyflwyno yn unlle arall yn y datganiadau ariannol ac sy'n berthnasol er mwyn deall y cyfrifon.

1 DOETHINEB WRTH DDILYN Y POLISIAU CYFRIFYDDU

Wrth ddilyn y polisiau cyfrifyddu sydd yn Atodiad 1, mae'r Awdurdod wedi gorfod arfer doethineb wrth ymdrin â thrafodion cymhleth neu'r rhai lle mae ansicrwydd am y dyfodol. Rhaid penderfynu ar rai pethau yn y Datganiad o Gyfrifon oherwydd bod llawer o ansicrwydd am lefelau'r cyllid i Lywodraeth Leol yn y dyfodol. Fodd bynnag, mae'r Awdurdod wedi penderfynu nad yw'r ansicrwydd hwn yn ddigon eto i ddarparu arwydd y gallai asedau'r Awdurdod gael eu niweidio o ganlyniad i'r angen i ostwng lefelau darpariaeth gwasanaethau.

2 RHAGDYBIAETHAU A WNAED AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL O ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIF

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys ffigyrau amcangyfrifedig sy'n seiliedig ar ragdybiaethau a wnaed gan yr Awdurdod ynglŷn â'r dyfodol neu bethau eraill sy'n ansicr. Mae'r amcangyfrifon yn ystyried profiad hanesyddol, y tueddiadau presennol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir penderfynu ar falansau gyda sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol iawn i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon.

Y prif eitemau ar fantolen yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2021, gan fod Risg sylweddol iddynt gael eu haddasu yn y flwyddyn ariannol sydd i ddod, yw:

Eitem	Ansicrwydd	Effeithiau os bydd y Canlyniadau Gwirioneddol yn Wahanol i'r Rhagdybiaethau
Ymrwymiad Pensiynau	<p>Mae'r amcangyfrif o'r ymrwymiad net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ragdybiaethau cymhleth yn ymwneud â'r gyfradd disgownt a ddefnyddiwyd, y gyfradd yr amcan estynnir y bydd cyflogau'n codi, newidiadau mewn oeddrannau ymddeol, cyfraddau marw ac, ar gyfer Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, yr enillion a ddisgwylir ar asedau'r gronfa bensiwn. Mae adran actiwari'r llywodraeth yn rhoi asesiad o'r ymrwymiadau. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yng nghyfrif y gronfa bensiwn.</p>	<p>Mae newidiadau cymharol fach yn y rhagdybiaethau yn gallu cael effaith sylweddol ar ymrwymiad net pensiynau. Ni fydd yr ymrwymiad net pensiynau a ddangosir yn y fantolen ond yn dod yn daladwy dros gyfnod ymddeol y gweithwyr cyfredol a'r rhai sydd wedi ymddeol, fel bod modd ymestyn addasiadau i'r ymrwymiadau dros gyfnod o flynyddoedd drwy newidiadau i gyfraniadau gweithwyr a chyflogwyr. Mae cynnydd yng nghyfraniadau cyflogwyr yn cael effaith uniongyrchol ar y gyllideb.</p>
Gwerth Eiddo	<p>Mae'r Awdurdod yn ailbrisiu ei asedau bob 5 mlynedd. Cafodd y prisiad diwethaf ei gynnal yn 2020-21. Mae'n bosibl y gallai gwerthoedd eiddo amrywio'n fawr o fewn y cyfnod o bum mlynedd.</p> <p>Mae'n seilio ei brisiadau ar ragdybiaethau am gyflwr asedau, oes ddefnyddiol, gwerth gweddilliol ac amodau'r farchnad.</p> <p>Mae'r wybodaeth orau sydd ar gael yn sail i'r farn hon, a phriswyr cymwys sy'n darparu'r farn, ond mae'n dal yn seiliedig ar amcangyfrifon.</p>	<p>Byddai amrywiad yng ngwerth eiddo yn effeithio ar y gwerthoedd sydd yn y Fantolen ac ar yr hyn a godir ar y dibrisiad cyfatebol.</p>

3. EITEMAU PERTHNASOL INCWM A CHOSTAU

Oherwydd newidiadau mewn rhagdybiaethau actiwaraid cyfanswm yr atebolrwydd net ar Bensiwn y Diffoddwyr Tân Mae'r Cynllun a'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol wedi cynyddu £ 25.2m. Mae hyn yn rhannol oherwydd bod newidiadau yn y rhagdybiaethau ariannol allweddol a ddefnyddir yn uwch na'r rheinia ddefnyddiwyd mewn blynyddoedd blaenorol fel chwyddiant CPI, chwyddiant cyflog a chyfradd cynyddu pensiwn.

4. DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODD

Mae'r Datganiad o Gyfrifon wedi ei awdurdodi i'w gyhoeddi gan Drysorydd yr Awdurdod Tân ac Achub ar 26 Gorffennaf 2021. Mae digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd yn golygu digwyddiadau rhwng diwedd y cyfnod adrodd (31 Mawrth 2021) a dyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol i'w cyhoeddi (26 Gorffennaf 2021).

5 DADANSODDIAD O WARIANT A CHYLLID

Mae'r datganiad yn dangos sut mae gwariant blynyddol yn cael ei ddefnyddio ac yn cael ei ariannu o adnoddau (grantiau, cyfraniadau ac ati) gan awdurdodau lleol o'i gymharu ag adnoddau a ddefnyddir neu a enillir gan awdurdodau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut mae'r gwariant hwn yn cael ei ddyrannu er mwyn gwneud penderfyniadau yn unol â'r math o wariant a wnaed. Mae Incwm a Gwariant, y rhoddir cyfrif amdanynt dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol (GAAP), yn cael eu cyflwyno'n llawnach yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant.

2019/20				2020/21		
Gwariant Net i'w godi ar y Gronfa gyffredinol £'000	Addasiadau rhwng y sail Cyfrifyddu a Chyllid £'000	Gwariant Net yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant £'000		Gwariant Net i'w godi ar y Gronfa gyffredinol £'000	Addasiadau rhwng y sail Cyfrifyddu a Chyllid £'000	Gwariant Net yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant £'000
26,313	628	26,941	Gweithwyr	25,198	281	25,479
2,471	0	2,471	Adeiladau	2,641	0	2,641
1,090	0	1,090	Trafnidiaeth	924	0	924
3,492	0	3,492	Cyflenwadau a Gwasanaethau	5,053	0	5,053
593	0	593	Gwasanaethau Cefnogi	603	0	603
2,750	116	2,866	Costau Ariannu Cyfalaf	2,484	2,466	4,950
(2,533)	20	(2,513)	Incwm	(2,666)	2	(2,664)
34,176	764	34,940	Cost Net y Gwasanaeth	34,237	2,749	36,986
			Incwm a Gwariant Eraill			
0	9,146	9,146	Addasiadau Incwm a Gwariant Eraill	0	7,433	7,433
(35,237)	0	(35,237)	Treth o Incwm Grant Amhenodol	(35,942)	0	(35,942)
(1,061)	9,910	8,849	Gwasanaethau	(1,705)	10,182	8,477
		(1,376)	Balans Agoriadol Cronfa Gyffredinol			(1,387)
		(11)	Diffyg ym Malans y Gronfa Gyffredinol am y Flwyddyn			(63)
		0	Symudiadau eraill heb eu cynnwys uchod h.y. cronfeydd wedi eu clustnodi			
		(1,387)	Balans y Gronfa Gyffredinol			(1,450)

Mae ffigyrau 2019/2020 wedi'u hailddatgan i gyfrif am addasiad y Fforwm Gwydnwch Lleol yn unol â'r CIES

Nodiadau i'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid

	2020/21			
	Addasiad i ddibenion cyfalaf £'000	Newid Net ar gyfer yr Addasiadau Pensiynau £'000	Gwahan-iaethau Eraill £'000	Cyfanswm Addasiadau £'000
Gweithwyr	0	244	37	281
Cyflenwadau a Gwasanaethau	0	0	0	0
Costau Ariannu Cyfalaf	2,466	0	0	2,466
Incwm	0	0	2	2
Cost Net y Gwasanaeth	2,466	244	39	2,749
Incwm a Gwariant Arall				
Addasiadau Incwm a Gwariant Arall	41	7,014	378	7,433
Gwahaniaeth rhwng Gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu ddiffyg CIES ar ddarparu gwasanaethau	2,507	7,258	417	10,182

	2019/20			
	Addasiad i ddibenion cyfalaf £'000	Newid Net ar gyfer yr Addasiadau Pensiynau £'000	Gwahan-iaethau Eraill £'000	Cyfanswm Addasiadau £'000
Gweithwyr	0	648	(20)	628
Cyflenwadau a Gwasanaethau	0	0	0	0
Costau Ariannu Cyfalaf	116	0	0	116
Incwm	0	0	20	20
Cost Net y Gwasanaeth	116	648	0	764
Incwm a Gwariant Arall				
Addasiadau Incwm a Gwariant Arall	498	8,155	493	9,146
Gwahaniaeth rhwng Gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu ddiffyg CIES ar ddarparu gwasanaethau	614	8,803	493	9,910

Cysoni Incwm Gwariant y Gwasanaeth a gyflwynwyd yn y Cyfrifon Rheolaeth â Chost Gwasanaethau yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant

Mae'r cysoniad hwn yn dangos sut mae'r ffigyrau sydd yn y Datganiad Dadansoddi Gwariant a Chyllid yn gysylltiedig â'r symiau sydd yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant.

2019/20 £'000			2020/21 £'000	
	34,177	Gwariant Net yn Nadansoddiad y Gwasanaeth		34,237
		Symiau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sydd heb eu hadrodd i'r rheolwyr yn y Dadansoddiad		
2,931		Dibrisiad	2,477	
(111)		Rhyddhau Grant Llywodraeth	0	
648		IAS 19 – Addasiad Pensiynau (Nodyn 35)	244	
42		Amhariad	2,473	
(20)		Absenoldebau Cronedig	37	
3	3,493	Addasiad Dibrisiad CAA/Gwaredu Asedau	0	5,231
		Symiau yn y Dadansoddiad sydd heb eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		
(2,236)		Ad-dalu Dyledion (MRP)	(2,104)	
(514)		Llog a dalwyd	(380)	
20		Llog a gafwyd	2	
0	(2,730)	Diffyg Cyfrif Masnachu	0	(2,482)
	34,940	Cost Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		36,986

6. ADDASIADAU RHWNG Y SAIL CYFRIFYDDU A'R SAIL ARIANNU DAN REOLIADAU

Mae'r nodyn hwn yn rhestru'r addasiadau a wneir i'r holl Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a gydnabyddir gan yr Awdurdod yn y flwyddyn, a hynny un unol â'r arfer cyfrifyddu priodol i'r adnoddau a enwir gan y darpariaethau statudol fel rhai sydd ar gael i'r Awdurdod ar gyfer cwrdd â gwariant cyfalaf a referniw yn y dyfodol.

2020/21	Cronfeydd wrth gefn gellid defnyddio		Cronfeydd wrth gefn na ellid defnyddio
	Balans Cronfa Gyffredinol £'000	Cyfanswm cronfeydd gellid eu defnyddio £'000	Symudiad yn y cronfeydd wrth gefn na ellid defnyddio £'000
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â'r Cyfrif Cyfalaf wedi'i addasu:			
Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			
Costau ar gyfer dibrisiad a nam ar asedau anghyfredol	2,477	2,477	(2,477)
Ailbriso (colledion)/enillion ar Eiddo ac Offer	2,473	2,473	(2,473)
Enillion ar Waredu	41	41	(41)
Cynnwys yr eitemau heb eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:			
Darpariaeth Statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	(2,104)	(2,104)	2,104
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â Chronfa wrth Gefn Talebau Cyfalaf			
Trosglwyddo elw gwerthiant ariannol a gredydwyd fel rhan o'r gwerthiant ennill/colli i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0	0	0
Defnydd o gronfa wrth gefn talebau cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	0
Addasiad yn bennaf yn ymwneud â'r Cronfa wrth Gefn Pensiynau			
Cyfraniadau pensiynau cyflogwyr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	(9,837)	(9,837)	9,837
Gwrthdroi eitemau'n berthnasol i fuddion ymddeol wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gweler Nodyn 20)	17,095	17,095	(17,095)
Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			
Addasiad i'r Gronfa Grantiau wrth Gefn	0	0	0
Addasiad yn bennaf yn ymwneud â'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig			
0	0	0	0
Swm y mae'r tâl swyddog a godir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau yn wahanol i dâl y gellir ei godi yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	37	37	(37)
Cyfanswm Addasiadau	10,182	10,182	(10,182)

2019/20	Cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy		Cronfeydd wrth gefn andefnyddiadwy
	Balans Cronfa Gyffredinol £'000	Cyfanswm cronfeydd defnyddiadwy £'000	Symudiad yn y cronfeydd wrth gefn andefnyddiadwy £'000
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â'r Cyfrif Cyfalaf wedi'i addasu:			
Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			
Costau ar gyfer dibrisiad a nam ar asedau anghyfredol	3,447	3,447	(3,447)
Ailbrisió (colledion)/enillion ar Eiddo ac Offer	0	0	0
Enillion ar Waredu	27	27	(27)
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wnaed	(111)	(111)	111
Cynnwys yr eitemau heb eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:			
Darpariaeth Statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	(2,236)	(2,236)	2,236
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â Chronfa wrth Gefn Talebau Cyfalaf			
Trosglwyddo elw gwerthiant ariannol a gredydwyd fel rhan o'r gwerthiant ennill/colli i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0	0	0
Defnydd o gronfa wrth gefn talebau cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	0
Addasiad yn bennaf yn ymwneud â'r Cronfa wrth Gefn Pensiynau			
Cyfraniadau pensiynau cyflogwyr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	(8,829)	(8,829)	8,829
Gwrthdroi eitemau'n berthnasol i fuddion ymddeol wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gweler Nodyn 20)	17,632	17,632	(17,632)
Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			
Addasiad i'r Gronfa Grantiau wrth Gefn	0	0	0
Addasiad yn bennaf yn ymwneud â'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig			
Swm y mae'r tâl swyddog a godir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail cronïadau yn wahanol i dâl y gellir ei godi yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(20)	(20)	20
Cyfanswm Addasiadau	9,910	9,910	(9,910)

7 TROSGLWYDDIADAU I'R CRONFEYDD A GLUSTNODWYD AC OHONYNT

Mae'r Nodyn hwn yn rhestru'r trosglwyddiadau i'r cronfeydd wrth gefn, ac ohonynt, ers 1 Ebrill 2020.

	Balans 31-Maw-19 £'000	Trosglwy- ddiadau allan 2019/20 £'000	Trosglwy- ddiadau i mewn 2019/20 £'000	Balans 31-Maw-20 £'000	Trosglwy- ddiadau allan 2020/21 £'000	Trosglwy- ddiadau i mewn 2020/21 £'000	Balans 31-Maw-21 £'000
Cronfa Gyffredinol	(1,376)	0	(11)	(1,387)	0	(63)	(1,450)
Cronfeydd wrth gefn a grantiau a glustnodwyd	(769)	0	(1,050)	(1,819)	60	(1,702)	(3,461)
Cyfanswm	(2,145)	0	(1,061)	(3,206)	60	(1,765)	(4,911)

8 GWARIANT AC INCWM GWEITHREDU ERAILL

2019/20 £'000		2020/21 £'000
135	(Enillion) neu Golledion wrth waredu asedau anghyfredol	41
362	(Enillion) neu Golledion ar ddadgydnabod Asedau	0
497	Cyfanswm	41

9 INCWM A GWARIANT CYLLID A BUDDSODDIADAU

2019/20 £'000		2020/21 £'000
514	Llog yn daladwy a ffioedd tebyg	380
(20)	Llog	(2)
8,155	Llog Net ar yr ymrwymiad budd diffiniedig net	7,014
8,649	Cyfanswm	7,392

10 CYFRANIADAU GAN YR AWDURDODAU CYFANSODDOL

2019/20 Cyfraniad £		2020/21 Cyfraniad £
5,876	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	6,005
3,523	Cyngor Sir Ynys Môn	3,593
6,227	Cyngor Gwynedd	6,364
4,806	Cyngor Sir Ddinbych	4,899
7,790	Cyngor Sir y Fflint	7,968
7,015	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	7,113
35,237	Cyfanswm	35,942

11 EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER AC ASED AU ANNIRIAETHOL

Caiff yr asedau eu prasio fel yr amlinellir yn Nodyn 14 o'r Polisiau Cyfrifyddu. Isod, ceir manylion yr asedau a oedd yn cael eu dal ar 31 Mawrth 2021 a ffigyrau cymharol 31 Mawrth 2020, ynghyd â manylion symudiad yn ystod y flwyddyn.

2020-2021	Tir ac Adeiladau £'000	Cerbydau a Pheiriannau £'000	Seilwaith £'000	Asedau wrthi'n cael eu hadeiladu £'000	Eiddo, Peiriannau ac Offer Cyfanswm £'000	Asedau Anniriaethol Cyfanswm £'000	Asedau a gedwir i'w gwerthu Cyfanswm £'000
Gwerth Llyfr Gros ar 1 Ebrill 2020	38,723	23,082	0	628	62,433	1,231	0
Ailgategoreiddio Asedau	0	101	0	(186)	(85)	85	0
Ychwanegiadau	0	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabyddiaeth - Gwarediadau	0	(413)	0	0	(413)	0	0
Dadgydnabyddiaeth - Arall	0	0	0	(244)	(244)	(95)	0
Colledion/Gwrthdroadau diffyg a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn	(1,762)	0	0	0	(1,762)	0	0
Colledion/Gwrthdroadau diffyg a gydnabyddir yn y Gwarged/Diffyg ar Darpariaeth Gwasanaethau	(5,336)	0	0	0	(5,336)	0	0
Gwerth Llyfr Gros ar 31 Mawrth 2021	31,625	22,770	0	198	54,593	1,221	0
Dibrisiad Cronedig ar 1 Ebrill	(3,947)	(13,202)	0	0	(17,149)	(578)	0
Ailgategoreiddio Asedau	0	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant wedi'l ysgrifennu o'r Gronfa Ailbriso	1,084	0	0	0	1,084	0	0
Dibrisiant wedi'l ysgrifennu at y Gwarged/ Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	2,863	0	0	0	2,863	0	0
Dibrisiant am y Flwyddyn	(605)	(1,621)	0	0	(2,226)	(252)	0
Dadgydnabyddiaeth - Gwarediadau	0	372	0	0	372	0	0
Dadgydnabyddiaeth - Arall	0	0	0	0	0	86	0
Dibrisiad Cronedig ar 31 Mawrth 2021	(605)	(14,451)	0	0	(15,056)	(744)	0
GWERTH LLYFR NET AR 31 MAWRTH 2021	31,020	8,319	0	198	39,537	477	0
GWERTH LLYFR NET AR 31 MAWRTH 2020	34,776	9,880	0	628	45,284	653	0

2019-2020	Tir ac Adeiladau £'000	Cerbydau a Pheiriannau £'000	Seilwaith £'000	Asedau wrthi'n cael eu hadeiladu £'000	Eiddo, Peiriannau ac Offer Cyfanswm £'000	Asedau Anniriaethol Cyfanswm £'000	Asedau a gedwir i'w gwerthu Cyfanswm £'000
Gwerth Llyfr Gros ar 1 Ebrill 2019	38,723	28,593	260	510	68,086	1,163	0
Ailgategoreiddio Asedau*	0	(83)	0	0	(83)	83	0
Ychwanegiadau	156	472	0	124	752	23	0
Ad-daliad TAW o'r Flwyddyn Flaenorol	0	(40)	0	0	(40)	0	0
Dadgydnabyddiaeth - Gwarediadau	0	(632)	0	0	(632)	0	0
Dadgydnabyddiaeth - Arall*	0	(5,228)	(260)	(6)	(5,494)	(38)	0
Colledion/Gwrthdroadau diffyg a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn	(110)	0	0	0	(110)	0	0
Colledion/Gwrthdroadau diffyg a gydnabyddir yn y Gwarged/Diffyg ar Darpariaeth Gwasanaethau	(46)	0	0	0	(46)	0	0
Gwerth Llyfr Gros ar 31 Mawrth 2020	38,723	23,082	0	628	68,715	1,231	0
Dibrisiad Cronedig ar 1 Ebrill 2019	(3,130)	(16,747)	(251)	0	(20,128)	(312)	0
Ailgategoreiddio Asedau*	0	57	0	0	57	(57)	0
Dibrisiad am y flwyddyn*	(817)	(1,873)	0	0	(2,690)	(240)	0
Dadgydnabyddiaeth - Gwarediadau	0	474	0	0	474	0	0
Dadgydnabyddiaeth - Arall*	0	4,887	251	0	5,138	31	0
Dibrisiad Cronedig ar 31 Mawrth 2020	(3,947)	(13,202)	0	0	(17,149)	(578)	0
GWERTH LLYFR NET AR 31 MAWRTH 2020	34,776	9,880	0	628	51,566	653	0
GWERTH LLYFR NET AR 31 MAWRTH 2019	35,593	11,846	9	510	47,958	851	0

Cafodd ymarferiad ailbriso eiddo llawn ei gynnal gan Wilks Head and Eve, ar 1 Ebrill 2020. Cafodd lle swyddfeydd ei briso ar y gwerth defnydd presennol, a chafodd gorsafoedd eu prisio ar gost amnewid dibrisiedig. Er mwyn cydymffurfio â'r Cod Ymarfer, fe wnaeth y prisiwr amcangyfrif oes weddilliol ar gyfer holl adeiladau'r Awdurdod. Mae'r dibrisio'n seiliedig ar y Dull Beacon, sef pan wneir amcangyfrif o gydrannau'r adeilad ac oes ddefnyddiol pob cydran. Cafodd asedau eraill eu cydnabod ar y gost hanesyddol, sy'n brocsi ar gyfer y gost bresennol ar asedau ag oes fer ac yn cael ei ddibrisio dros eu hoes ddefnyddiol.

12 OFFERYNNAU ARIANNOL

Categoriâu Offerynnau Ariannol

Mae'r categorïau canlynol o offerynnau ariannol yn cael eu cario yn y Fantolen:

	Tymor hir		Cyfredol	
	31 Mawrth 2021 £'000	31 Mawrth 2020 £'000	31 Mawrth 2021 £'000	31 Mawrth 2020 £'000
Buddsoddiadau				
Benthyciadau a swm sy'n dderbyniadwy	0	0	1,495	1,730
Asedau ariannol sydd ar gael i'w gwerthu	0	0	0	0
Cyfanswm Buddsoddiadau	0	0	1,495	1,730
Dyledwyr				
Benthyciadau a swm sy'n dderbyniadwy	376	80	2,647	3,528
Asedau ariannol a wnaed ar gyfansymiau cytundeb	0	0	0	0
Cyfanswm Dyledwyr	376	80	2,647	3,528
Benthyciadau				
Llog a gasglwyd	0	0	90	139
Rhwymedigaeth ariannol ar gost amorteiddio	9,435	14,909	16,684	16,000
Cyfanswm Benthyciadau	9,435	14,909	16,774	16,139
Credydwyr				
Rhwymedigaethau ariannol a wnaed ar gyfanswm contractau	0	0	3,148	3,240
Cyfanswm Credydwyr	0	0	3,148	3,240

Nodyn 1 - Dan y gofynion cyfrifyddu, mae'r gwerth i'w gario o werth yr offeryn ariannol yn cael ei ddangos yn y fantolen, sy'n cynnwys y prif swm y cafwyd ei fenthyg neu a roddwyd i'w fenthyg, ac addasiadau pellach ar gyfer costau torri neu fenthyciadau llog fesul cam (wedi'i fesur gan gyfrifiad cyfraddau llog effeithiol) gan gynnwys llog cronedig. Y gyfradd log effeithio yw'r llog cronedig effeithiol sy'n dderbyniadwy o dan yr offeryn, wedi'i addasu ar gyfer amorteiddio unrhyw breimymau neu ddisgowntiau sy'n cael eu hadlewyrchu yn y pris prynu.

Nodyn 2 - Mae gwerth teg yn cael ei fesur drwy'r canlynol:

- cyfeirio'n uniongyrchol at y dyfynbrisiau a gyhoeddwyd mewn marchnad weithredol; a /neu
- amcangyfrif gan ddefnyddio techneg brisio.

Pan mae asedau'n cael eu nodi fel rhai wedi'u hamharu oherwydd ei bod yn debygol, oherwydd digwyddiad yn y gorffennol, na fydd taliadau dan y contract yn cael eu gwneud, bydd yr ased yn cael ei ysgrifennu i lawr a rhoddir cost ar y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant.

Bydd unrhyw enillion a cholledion sy'n deillio o ddad-gydnabod yr ased yn cael eu credydu/debydu ar y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant.

Er nad oes angen darparu gwybodaeth fwy manwl, bydd angen gwybodaeth ychwanegol yn yr amgylchiadau canlynol, er mor annhebygol yw'r rheini:

- unrhyw symudiadau anarferol;
- dad-gydnabod offerynnau;
- lwfans ar gyfer colledion credyd;
- aiddosbarthu offerynnau;
- sicrwydd cyfochrog;
- diffyg-daliadau a thorri cytundebau.

Rhoddir esboniad mwy manwl o'r rhain isod:

Enillion/Colledion Offerynnau Ariannol

Dyma'r enillion a'r colledion sy'n cael eu cydnabod yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant mewn perthyn â'r offerynnau ariannol:

Enillion a Cholledion Offerynnau Ariannol				
	2019/20		2020/21	
	Ymrwymadau Ariannol - Mesur ar gost amorteiddiedig £'000	Asedau Ariannol Benthyciadau a derbyniadau £'000	Ymrwymadau Ariannol - Mesur ar gost amorteiddiedig £'000	Asedau Ariannol Benthyciadau a derbyniadau £'000
Gwariant llog	514		380	
Cyfanswm y gwariant yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	514			
Incwm llog		(20)		(2)
Cyfanswm yr incwm yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau		(20)		(2)
Enillion net/(colledion) am y flwyddyn	(514)	20	380	2

Benthyca Allanol

Mae'r benthyciadau sy'n weddill wedi dod trwy'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus ac ar y marchnadoedd ariannol. Mae'r tabl canlynol yn rhoi dadansoddiad o'r benthyciadau tymor hir a thymor byr.

Mae'r tabl isod yn eithrio'r llog am y flwyddyn sy'n cael ei ddangos fel rhan o'r benthyciadau tymor byr.

	2019/20		2020/21	
	Cyfradd Llog yn daladwy	Loans £000	Cyfradd Llog yn daladwy	Loans £000
Benthyciadau'r Farchnad	0.85% - 1.20%	16,000	0.05% - 0.10%	14,000
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	1.45% - 4.9%	14,909	1.45% - 4.9%	12,119
Cyfanswm Benthyciadau Allanol		30,909		26,119

	2019/20		2020/21	
	Tymor Byr £000	Tymor Hir £000	Tymor Byr £000	Tymor Hir £000
Benthyciadau'r Farchnad	16,000	0	14,000	0
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	0	14,909	2,684	9,435
Cyfanswm Benthyciadau Alland	16,000	14,909	16,684	9,435

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy sy'n rheoli swyddogaeth y Trysorlys ar ran yr Awdurdod Tân ac Achub, ond mae'r holl fenthyciadau dan enw Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru.

13 GWERTH TEG ASED AU AC YMRWYMIADAU SY'N CAEL EU CARIO AR GOST AMORTEIDDIEDIG

Mae'r ymrwymadau ariannol a'r asedau ariannol a gynrychiolir gan fenthyciadau a derbyniadau yn cael eu cario ar y fantolen ar gost amorteiddiedig (mewn asedau/ymrwymadau tymor hir gyda llog cronedig mewn asedau/ymrwymadau cyfredol). Gellir asesu eu gwerth teg trwy gyfrifo gwerth presennol y llif arian sy'n digwydd dros weddill oes yr offerynnau, gan ddefnyddio'r rhagdybiaethau canlynol:

- O ran benthyciadau gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus a benthyciadau eraill
  - sy'n daladwy, mae benthyciadau gan y Bwrdd wedi cael eu defnyddio i ddarparu gwerth teg dan weithdrefnau ad-dalu dyledion y Bwrdd;
- O ran benthyciadau a dderbynnir, defnyddiwyd y cyfraddau farchnad meincnod
  - cyffredinol i ddarparu'r gwerth teg;
  - Ni chydabyddir ad-daliad cynnar nac amhariad;
- Pan fo offeryn yn aeddfedu ymhen llai na 12 mis, neu pan fo'n swm masnach neu'n swm
  - derbyniadwy arall, cymerir mai'r gwerth teg yw'r swm sy'n cario neu'r swm ar y bil;
  - Cymerir mai gwerth teg swm masnach neu swm derbyniadwy arall yw'r swm ar yr
  - anfoneb.

Dyma'r gwerthoedd teg a gyfrifir:

	31 Mawrth 2020		31 Mawrth 2021	
	Swm cario £'000	Gwerth teg £'000	Swm cario £'000	Gwerth teg £'000
Dyled y BBGC	14,909	16,468	12,119	13,781
Dyled nad yw'r BBGC	16,000	16,000	14,000	14,000
Cyfanswm y ddyled	30,909	32,468	26,119	27,781

Mae'r gwerth teg wedi ei gyfrifo gan gyfeirio'n benodol at ddyfynbrisiau a gyhoeddwy mewn marchnad weithredol. Yn achos yr Awdurdod Tân ac Achub, maent yn seiliedig ar breimymau a fyddai'n daladwy pe ildwyd benthyciadau'r BBGC ac maent yn darparu rhagamcan o'r llog ychwanegol sy'n daladwy i'w gymharu â'r un benthyciad ar gyfraddau cyfredol y farchnad â disgownt yn ôl i'r cyfnod presennol. Mae'r swm cludo yn eithrio'r llog cronedig fel yn Nodyn 12.

14 RHESTRAU STOC

Isod mae dadansoddiad o'r stoc a ddelir, a'r symudiadau yn ystod y flwyddyn fe yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2020 a 31 Mawrth 2021.

	Prif Storfeydd		Stoc Fflyd		Cyfansymiau	
	2019/20 £'000	2020/21 £'000	2019/20 £'000	2020/21 £'000	2019/20 £'000	2020/21 £'000
Balans ar ddechrau'r flwyddyn	381	545	98	122	479	667
Pryniadau	107	165	193	158	300	323
Cydnabyddir fel gwariant yn y flwyddyn	57	(291)	(169)	(133)	(112)	(424)
Balans sy'n weddill ar ddiwedd y flwyddyn	545	419	122	147	667	566

15 DYLEDWYR

2019/20 £'000		2020/21 £'000
80	Tymor hir Taliadau ymlaen llaw	376
80	Cyfanswm Tymor Hir	376
360	Tymor Byr Arall	277
2,794	Masnach	1,803
374	Rhagdaliad	567
3,528	Cyfanswm Tymor Byr	2,647
3,608	Cyfanswm Dyledwyr Tymor Hir a Thymor Byr	3,023

Addaswyd ffigyrau 2019/2020 i ddangos Dyledwyr tymor hir a thymor byr i adlewyrchu'r fantolen.

16 ARIAN A CHYFWERTH ARIANNOL

Mae'r arian gwirioneddol mewn llaw yn cynrychioli'r arian a ddangosir yn y Fantolen, ynghyd â'r trafodion nad effeithir arnynt o fewn y balans banc a oedd wedi ei glirio ar 31 Mawrth 2021. Mae'r tabl canlynol yn rhoi crynodeb o'r sefyllfa:

31 Mawrth 2020 £'000		31 Mawrth 2021 £'000
1,730	Cyfrifon Galw Banc	1,495
31	Cyfrifon Banc Cyfredol	23
10	Imprest Arian Mân	10
1,771	Cyfanswm	1,528

17 CREDYDWYR

2019/20 £'000		2020/21 £'000
711	Arall	1,302
2,529	Masnach	1,846
3,240	Cyfanswm	3,148

18 DARPARIAETHAU

Ar 31 Mawrth 2021, roedd gan yr Awdurdod ddarpariaethau yn werth £561k yn ymwneud ag ymrwymiadau tuag at weithwyr cyflogedig. Defnyddir y ddarpariaeth hon yn erbyn gwariant refeniw, pan fydd yn digwydd:

	Balans agoriadol £'000	Symudiadau i mewn £'000	Symudiadau allan £'000	Balans terfynol £'000
Darpariaethau Tymor Byr	370	141	(85)	426
Darpariaethau Tymor Hir	135	0	0	135
Cyfanswm y Darpariaethau	505	141	(85)	561

19 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

Cronfeydd Cyffredinol

Doeth yw bod yr Awdurdod yn dal Cronfa Gyffredinol, a dyma'r meysydd lle disgwylir y bydd yn cael ei defnyddio:

- codiadau cyflog;
- gostyngiad mewn arian grant.

£1,450k yw balans y gronfa ar 31 Mawrth 2021 (31 Mawrth 2020: £1,387k). Mae'r cynnydd o ganlyniad i danwariant o £63k yn y gyllideb refeniw.

Cronfeydd a Glustnodwyd

Sefydlwyd nifer o gronfeydd a glustnodwyd ar gyfer cynlluniau y mae'r Awdurdod wedi cytuno i'w hariannu.

	Balans 31 Mawrth 2019 £'000	Trosglwyddia dau i mewn/(allan) 2019/20 £'000	Balans 31 Mawrth 2020 £'000	Trosglwyddia dau i mewn/(allan) 2020/21 £'000	Balans 31 Mawrth 2021 £'000
Cronfa wrth gefn ar gyfer pensynau	85	0	85	0	85
Cynllun Radio	300	0	300	200	500
Grant ADTC	195	0	195	0	195
Gostyngiad/ Hyfforddiant Cronfa wrth gefn ar gyfer llog	100	0	100	0	100
Atgyweiro Hydrantau Tân	90	0	90	0	90
Lifrai OGP	0	250	250	0	250
Newid Trawsffurfio	0	350	350	450	800
Gwella Cyfleusterau	0	150	150	340	490
Atebolrwydd Cyfreithiol	0	200	200	0	200
Hyfforddiant	0	100	100	0	100
Digwyddiadau Mawr	0	0	0	150	150
Gwelliannau i Systemau	0	0	0	502	502
Cyfanswm	770	1,050	1,820	1,642	3,462

Cronfeydd Grantiau

Dan safonau IFRS, mae unrhyw grantiau a dderbyniwyd gan yr Awdurdod ar gyfer cynlluniau penodol, ond sydd heb eu defnyddio yn y flwyddyn, yn cael eu dangos dan Grantiau Cyfalaf a dderbyniwyd ymlaen llaw.

Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy

31 Mawrth 2020 £'000		31 Mawrth 2021 £'000
1,387	Cronfeydd Cyffredinol	1,450
1,820	Cronfeydd a Glustnodwyd	3,462
3,207	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy	4,912

20 CRONFEYDD ANNEFNYDDIADWY

31 Mawrth 2020 £'000		31 Mawrth 2021 £'000
9,028	Cronfa Ailbriso	6,719
5,164	Cyfrif Addasu Cyfalaf	3,908
(312,118)	Cronfa Bensiynau	(337,323)
(290)	Cyfrif Absenoldebau Cronedig	(326)
(298,216)	Cyfanswm	(327,022)

Cronfa Ailbriso

Mae'r Gronfa Ailbriso yn cynnwys yr enillion a wnaed gan yr Awdurdod sy'n deillio o gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, ei Beiriannau a'i Offer.

Bydd y balans yn cael ei ostwng pan fo asedau gydag enillion cronedig yn:

- * cael eu hailbriso am i lawr, neu'n cael eu hamharu a'r enillion yn cael eu colli;
- * cael eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, a'r enillion yn cael eu treulio trwy ddibrisiad, neu'n cael eu gwaredu, a'r enillion yn cael eu gwireddu.

Nid yw'r Gronfa ond yn cynnwys enillion cronedig ers 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad y crewyd y Gronfa. Mae enillion cronedig sy'n deillio cyn y dyddiad hwnnw yn cael eu cyfuno yn y balans ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

2019/20 £'000		2020/21 £'000
9,244	Balans ar 1 Ebrill	7,318
0	Ailbriso asedau am i fyny/cael gwared ar y dibrisiad	0
(110)	Ailbriso asedau a cholledion amhariad i lawr nas codir ar y gwaged/diffyg wrth ddarparu	(678)
(1,600)	Addasiad o'r Cyfrif Addasu Cyfalaf	203
(216)	Gwahaniaeth rhwng dibrisiad gwerth teg a dibrisiad cost hanesyddol	(124)
7,318	Balans ar 31 Mawrth	6,719

Cyfrif Addasu Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sydd rhwng y trefniadau gwahanol ar gyfer rhoi cyfrif am dreuliant asedau anghyfredol ac ar gyfer ariannu caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan y darpariaethau statudol.

Debydir y Cyfrif gyda chost caffael, adeiladu neu wella gan fod dibrsiad, colled amhariad ac amorteiddiad yn cael eu codi ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant (gyda chofnodion cyson o'r Gronfa Ailbriso i drosi ffigyrau gwerth teg yn sail cost hanesyddol). Credydir y Cyfrif gyda'r symiau a neilltuwyd gan yr Awdurdod fel arian ar gyfer costau caffael, adeiladu a gwella. Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion cronedig ar Eiddo Buddsoddi, ac enillion a gydnabuwyd ar asedau rhoddedig sydd eto i gael eu treulio gan yr Awdurdod.

Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion prisio a gronnwyd ar Eiddo, Peiriannau ac offer cyn 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad y crewyd y Gronfa Ailbriso ar gyfer dal enillion o'r fath.

2019/20 £'000		2020/21 £'000
6,182	Balans ar 1 Ebrill	6,874
	Gwrthdroi eitemau sy'n berthnasol i wariant cyfalaf wedi'i ddebydu neu'i gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	
(50)	Cyfanswm yr asedau anghyfredol a ddilëwyd ar ôl cael gwared arnynt neu eu gwerthu fel rhan o enillion/colledion gwaredu'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(41)
(2,760)	Taliadau am ddibrsiad ac amhariad asedau anghyfredol	(2,353)
(470)	Dadgydnabyddiaeth asedau cyfredol	0
0	Addasiad yn ymwneud ag ailbriso asedau	(2,473)
0	Addasiadau i'r Gronfa Ailbriso drwy'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0
1,600	Addasiadau i'r symiau a ddilëwyd o'r Gronfa Ailbriso	(203)
(1,680)	Swm net wedi'i ysgrifennu allan o gost yr asedau anghyfredol a ddefnyddiwyd yn y flwyddyn	(5,070)
	Cyllido cyfalaf a wnaed yn y flwyddyn:	
25	Defnydd o Gronfa Wrth Gefn Talebion Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0
111	Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a ddefnyddiwyd ar gyfer ariannu cyfalaf	0
2,236	Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf a gostiwyd yn erbyn y cronfa gyffredinol	2,104
692		(2,966)
6,874	Balans 31 Mawrth	3,908

Mae'r nodiadau gwrthgyferbynio ar gyfer dibrisio, costau amhariad ac ailbriso yn cael eu rhoi naill ai ar y Gronfa Ailbriso neu'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn ôl y meini prawf uchod. Mae'r tabl isod yn dangos y trafodion a wnaed ar y Gronfa Ailbriso a'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

2019/20					2020/21			
Datganiad Ased Sefydlog (Nodyn 11)	Cronfa Ailbriso	Cyfrif Addasu Cyfalaf	Cyfansymiau		Datganiad Ased Sefydlog (Nodyn 11)	Cronfa Ailbriso	Cyfrif Addasu Cyfalaf	Cyfansymiau
(2,931)	(216)	(2,715)	(2,931)	Dbrisiad	(2,477)	(124)	(2,353)	(2,477)
(205)	0	(205)	(205)	Amhariad	0	0	0	0
0	0	0	0	Ailbriso	(3,151)	(678)	(2,473)	(3,151)
(470)	0	(470)	(470)	Dadgydnabyddiaeth - Arall*	0	0	0	0
(3,606)	(216)	(3,390)	(3,606)	Total	(5,628)	(802)	(4,826)	(5,628)

*Yn 2019/20 cwblhawyd ymarfer i ddilysu'r holl asedau ar y gofrestr asedau.

Mae gwerth llyfr net asedau sydd wedi aros ar y gofrestr asedau er eu bod wedi cael eu gwaredu yn y gorffennol wedi ei ddileu.

Cronfa wrth gefn ar gyfer Pensiynau

Mae'r Gronfa wrth gefn ar gyfer Pensiynau yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n digwydd oherwydd y trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifyddu buddion ôl-gyflogi a buddion ariannu yn unol â'r darpariaethau statudol.

Mae'r Awdurdod yn rhoi cyfrif am fuddion ôl-gyflogi yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant gan fod y buddion yn cael eu hennill gan weithwyr sy'n cronni blynyddoedd o wasanaeth, gan ddiweddarau'r ymrwymadau a gydnabyddir i adlfewyrchu chwyddiant, newid rhagdybiaethau ac adenillion buddsoddiadau ar unrhyw adnoddau a neilltuir i gwrdd â'r costau. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw fuddion a enillir gael eu hariannu gan fod yr Awdurdod yn gwneud cyfraniadau cyflogwr i'r cronfeydd pensiwn neu yn y pen draw yn talu unrhyw bensiynau y mae'n gyfrifol amdanynt yn uniongyrchol. Felly mae'r balans debyd ar y Gronfa wrth gefn ar gyfer Pensiynau yn dangos diffyg sylweddol yn y buddion a enillwyd gan weithwyr blaenorol a chyfredol a'r adnoddau y mae'r Awdurdod wedi eu neilltuo ar eu cyfer.

Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau y bydd arian wedi ei neilltuo erbyn yr adeg y bydd angen talu'r buddion i'w talu.

2019/20 £'000		2020/21 £'000
(332,209)	Balans agoriadol 1 Ebrill	(312,118)
(17,632)	Gwrthdroi eitemau yn berthnasol i fuddion ymddeoliad wedi'u debydu i'r Darpariaeth Gwasanaeth yn y CIES	(17,095)
8,829	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr yn y flwyddyn	9,837
28,894	Ailfesur yr ymrwymiad budd diffiniedig net	(17,947)
20,091	Symudiad ar y Gronfa Wrth Gefn ar gyfer Pensiynau	(25,205)
(312,118)	Balans Terfynol	(337,323)

Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn amsugno'r gwahaniaethau a fyddai fel arall yn digwydd ar falans y Gronfa Cyffredinol o ganlyniad i absenoldebau digolledol a enillwyd ond chymerwyd yn y flwyddyn e.e hawl i wyliau blynyddol wedi ei gario drosodd ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn mynnu bod yr ardrawiad ar Falans y Gronfa Gyffredinol yn cael ei niwtraleiddio trwy drosglwyddo i mewn neu allan o'r cyfrif.

2019/20 £'000		2020/21 £'000
(309)	Balans ar 1 Ebrill	(290)
309	Setlo neu ganslo cronriad a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol	290
(290)	Symiau a gronnwyd ar ddiwedd y flwyddyn gyfredol	(326)
(290)	Balans ar 31 Mawrth	(326)

21 DATGANIAD LLIF ARIAN - GWEITHGAREDDAU GWEITHREDU

2019/20 £'000		2020/21 £'000
8,849	(Gwarged)/Diffyg Net ar Ddarparu Gwasanaethau Addasiadau i (warged)/diffyg net ar gyfer symudiadau anariannol	8,477
188	Cynnydd/(gostyngiad) yn y Stoc	(101)
(1,079)	Cynnydd/(Gostyngiad) yn y Dyledwyr	1,293
372	Cynnydd)/(Gostyngiad) yn y Credydwywr	(1,706)
(2,931)	Cost Dibrisio	(2,478)
41	Ad-daliad Asedau	0
(8,803)	Addasiadau Pensiwn IAS 19	(7,258)
(45)	Codi am Amhariad	(2,474)
(520)	Dadadnabyddiaeth Asedau	(296)
(55)	Cyfraniad (i)/o Wahanol Ddarpariaethau	(56)
0	Eitemau anariannol eraill sydd wedi eu costio i'r gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau	0
19	Cronfa wrth gefn Absenoldebau Cronedig	(37)
(12,813)	Llai Cyfanswm Addasiadau am eitemau sydd yn y (Gwarged) neu'r Diffyg net ar Ddarparu Gwasanaethau sy'n Weithgareddau Buddsoddi ac Ariannu	(13,113)
(514)	Llog a dalwyd	(380)
20	Llog a gafwyd	2
134	Cyfraniadau a Dderbyniwyd/Derbyniadau Cyfalaf	0
(360)	Llai Cyfanswm	(378)
(4,324)	Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredol	(5,014)

22 DATGANIAD LLIF ARIAN - GWEITHGAREDDAU BUDDSODDI

2019/20 £'000		2020/21 £'000
775	Prynu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	0
(23)	Elw o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	0
(111)	Derbyniadau eraill o weithgareddau buddsoddi	0
641	Llif arian net o weithgareddau buddsoddi	0

23 DATGANIAD LLIF ARIAN - GWEITHGAREDDAU ARIANNU

2019/20 £'000		2020/21 £'000
(28,536)	Derbyniadau arian parod o fenthyca tymor byr a thymor hir	(7,077)
30,000	Ad-dalu benthyca tymor byr a thymor hir	12,957
494	Taliadau eraill am weithgareddau ariannu	377
1,958	Llif arian net o weithgareddau ariannu	6,257

24 LWFANSAU AELODAU

2019/20 £'000		2020/21 £'000
	Lwfansau Blwyddyn Lawn	
10,473	Cadeirydd	10,705
5,473	Dirprwy Gadeirydd	5,705
5,473	Cadeirydd Pwyllgor Archwilio	5,705
1,773	Aelod	2,005
66,724	Cyfanswm Lwfansau a dalwyd i Aelodau	72,922
5,133	Cyfanswm y treuliau a dalwyd i Aelodau	
71,857	Cyfanswm a dalwyd i Aelodau	72,922

Mae'r lwfans aelodau o £72,922 yn cynnwys cyfanswm o 33 aelod.

25 TALIADAU SWYDDOGION

Taliadau i Uwch Swyddogion 2019/20 – Cyflog rhwng £60,000 a £150,000

TEITL SWYDD	Blwyddyn	CYFLOG (gan gynnwys ffioedd a lwfansau) £	TREULIAU A AD-DALWYD £	BUDD MEWN Nwyddau (Darparu cerbyd) £	CYFANSWM (ac eithrio cyfraniadau pensiwn) £	CYFRANIADAU PENSIWN £	CYFANSWM Y TALIADAU £
Prif Swyddog Tân	2019/20	128,815	126	5,010	133,951	37,138	171,089
	2020/21	131,392	126	0	131,518	42,244	173,762
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (wedi ymddeol 06/10/19)	2019/20	84,705	65	0	84,770	14,036	98,806
	2020/21	0	0	0	0	0	0
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol	2019/20	93,065	126	2,793	95,984	27,249	123,233
	2020/21	94,926	126	0	95,052	26,104	121,156
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol dros dro (wedi ymddeol 31/01/21)	2019/20	86,675	185	1,814	88,674	21,534	110,208
	2020/21	76,032	105	0	76,137	18,285	94,422
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol	2019/20	62,424	0	10,013	72,437	18,184	90,621
	2020/21	71,721	0	0	71,721	23,060	94,781
Prif Swyddog Cynorthwyol dros dro	2019/20	62,424	126	3,970	66,520	18,184	84,704
	2020/21	64,141	126	12,531	76,798	20,622	97,420
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol dros dro (wedi cychwyn Chwefror 2021)	2019/20	0	0	0	0	0	0
	2020/21	14,664	0	0	14,664	3,679	18,343
Trysorydd - Swyddog Adran 151 (15 diwrnod y flwyddyn)	2019/20	7,603	101	0	7,704	0	7,704
	2020/21	7,812	0	0	7,812	0	7,812

Oherwydd newidiadau i reolaeth Cyllid a Thollau EM, y sefyllfa o 1 Ebrill 2020 ymlaen yw nad oes Buddion mewn Nwyddau ar gyfer swyddogion sy'n rhoi'r gofal strategol ar-alwad.

Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw weithwyr sy'n cael cyflog uwch na £150k. Mae'r Swyddog. Monitro yn cael ei ddarparu gan Gyngor Sir y Fflint fel rhan o Gytundeb Lefel Gwasanaeth felly ni ddangosir unrhyw gostau unigolyn yn y tabl uchod. Ceir rhagor o wybodaeth ar gostau'r Swyddog Monitro yn Nodyn 29 - Partion Cysylltiedig.

O ran swyddogion sy'n aelodau o gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, mae cyfraniad y cyflogwr yn cynnwys 17.0% o'u cyflog ynghyd â dosraniad o'r cyfandaliad sy'n daladwy i'r Gronfa Bensiwn ar sail canran o'r holl gyflog pensiynadwy.

Dyma nifer y gweithwyr cyflogedig yr oedd eu tâl yn £60,000 neu fwy, mewn bandiau o £5,000:

BAND TALIAD	NIFER Y GWEITHWYR 2019/2020	NIFER Y GWEITHWYR 2020/2021
£80,000 - £84,999	0	0
£75,000 - £79,999	1	2
£70,000 - £74,999	0	1
£65,000 - £69,999	1	0
£60,000 - £64,999	4	3

(Sylwer nad ydi'r uchod yn cynnwys manylion uwch swyddogion gan eu bod yn cael eu datgelu ar wahân fel yr uchod).

Mae'r tâl yn cynnwys pob swm a dalwyd neu i'w dderbyn gan weithiwr, lwfansau treuliau, i'w godi ar dreth, a gwerth ariannol buddion. Nid yw'r data uchod yn cynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr.

Mae'r tabl canlynol yn rhoi'r gymhareb rhwng tâl Prif Swyddog Tân a'r tal canolrifol i staff y Gwasanaeth Tân ac Achub:

2019/20 £		2020/2021 £
133,951	Prif Swyddog Tân	131,518
31,144	Canolrif	31,767
4.30	Cymhareb	4.14

Mae'r staff sy'n cael eu cyflogi dan Contractau'r System RDS wedi eu cynnwys yn y cyfrifiad ar eu pwynt graddfa Cyfwerth â Llawn Amser yn hytrach na'u henillion gwirioneddol. Mae'r data uchod yn cynnwys cyfanswm y cyflog a dalwyd (ac eithrio cyfraniadau pensiwn).

Pecynnau Ymadael

Ni roddwyd unrhyw becynnau ymadael/dileu swydd yn 2019/20 a 2020/21.

26 COSTAU ARCHWILIO ALLANOL

2019/20 £'000		2020/21 £'000
60	Ffioedd yn daladwy i Archwilydd Cyffredinol Cymru am y gwasanaethau archwilio allanol a wnaethpwyd gan yr archwilydd penodedig	61

27 GRANTIAU

Derbyniodd yr Awdurdod y grantiau canlynol:

2019/20 £'000		2020/21 £'000
	Refeniw	
416	Airwave	416
134	Tîm Lleihau Llosgi Bwriadol	157
192	Ymyriadau	136
1	Gofyn a Gweithredu	1
134	Dimensiynau Newydd/Cymru Gydnerth	143
171	Y Ffenics	162
0	Hyfforddiant Seiber	3
1,086	Costau Cyfraniadau'r Cyflogwr i Gynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân	1,104
2,134	CYFANSWM	2,122
	Cyfalaf	
111	NDG: Caffael Cerbydau	0
111	CYFANSWM	0

29 PARTION CYSYLLTIEDIG

Mae gan yr Awdurdod nifer o gysylltiadau â'r awdurdodau cyfansoddol:

- Mae pob Aelod o'r Awdurdod hefyd yn Aelod o un o'r awdurdodau cyfansoddol; Mae Trysorydd yr Awdurdod yn gyn-Gyfarwyddwr Strategol - Democratiaeth,
- Rheoleiddio a Chefnogaeth, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Erbyn hyn, mae'r swydd yn cael ei chyflogi'n uniongyrchol gan y Gwasanaeth Tân ac Achub.
- Y Swyddog Monitro yw Prif Weithredwr Cyngor Sir y Fflint.

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy sy'n rheoli swyddogaeth y Trysorlys ar ran yr Awdurdod Tân ac Achub ac mae'n broceru benthyciadau'r farchnad a buddsoddiadau ar ran yr Awdurdod.

Mae Cyngor Sir Gaerfyrddin yn darparu gwasanaeth pensiwn i'r Awdurdod, yn benodol ar gyfer Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân.

Mae gan Heddlu Gogledd Cymru drefniadau ar y cyd gyda'r Awdurdod gan gynnwys Adran Reoli Ystadau, ystafell reoli a gweithio mewn partneriaeth ar nifer o brosiectau.

Yn ystod y flwyddyn bu trafodion gyda phartion cysylltiedig fel y dangosir isod:

	2020/21 £'000
Cyngor Sir y Fflint - Swyddog Monitro	17
CBS Conwy - Gwasanaethau Ariannol	138
CBS Conwy - Gwasanaethau Cyfreithiol	10
Cyngor Sir Gaerfyrddin - Gwasanaeth Pensiwn	53
Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gogledd Cymru - Rheoli Cyfleusterau	207
Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gogledd Cymru - Caffael	7

O fewn Datganiad o Gyfrifon 2019/2020, roedd y ffi Aelodaeth Flynyddol ar gyfer Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru wedi'i chynnwys yn y tabl partion cysylltiol. Mae hyn wedi'i symud erbyn hyn oherwydd nid yw'n cael ei hystyried yn drafodyn partion cysylltiol.

Mae'r tabl isod yn dangos manylion yr holl daliadau a wnaed i bartion cysylltiedig.

	2020/21 £
Cyngor Sir Gaerfyrddin	53
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	314
Cyngor Sir y Fflint	335
Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gogledd Cymru	507

Gofynnwyd i aelodau ac uwch swyddogion yr Awdurdod ddatgan unrhyw drafodion trydydd parti yn ystod y flwyddyn.

Uwch Swyddogion

Roedd yr uwch swyddogion wedi llenwi ffurflen datganiad buddiant gyda phartïon cysylltiedig ar gyfer y flwyddyn 2020/21.

Roedd un o'r Prif Swyddogion Tân Cynorthwyol wedi datgan buddiant fel un o ymddiriedolwyr Pentre Peryglon. Gwnaed taliadau o £1,580 i Bentre Peryglon yn 2020/21, fel rhan o gyllid grant Llywodraeth Cymru (2019/20: £11,976). Hefyd, darperir cost gweinyddwr a oedd yn gyfanswm o £26,386 (2019/20: £24,538). Ni dderbyniodd yr Awdurdod unrhyw incwm yn ystod 2020/21 (Dim ystod 2019/20), Nid oedd yr Uwch Swyddogion wedi nodi unrhyw fuddiannau partïon cysylltiedig eraill.

Aelodau

Roedd yr holl aelodau wedi llenwi ffurflen datganiant buddiant gyda phartïon cysylltiedig ar gyfer y flwyddyn 2020/21. Ar wahân i lwfansau a threuliau, ni nodwyd unrhyw drafodion eraill.

Talwyd dim gan yr Awdurdod yn ystod 2020/21 o dan y fath drefniadau (dim yn 2019/20), a ni dderbyniodd yr Awdurdod incwm yn ystod 2020/21 (dim yn 2019/20).

Lluniwyd y nodyn hwn yn unol â'r dehongliad a'r ddealltwriaeth

30 GWARIANT AC ARIANNU CYFALAF

Nodir isod y gwariant cyfalaf a gafwyd yn ystod y flwyddyn, a'r ardrawiad ar y Gofyniad Ariannu Cyfalaf:

2019/20 £'000		2020/21 £'000
33,383	Gofyniad Agoriadol Ariannu Cyfalaf	31,746
	Buddsoddiad Cyfalaf yn y flwyddyn	
775	Asedau Sefydlog	0
	Ffynonellau Cyllid	
(176)	Grantiau a chyfraniadau	0
0	Addasiad Blwyddyn Flaenorol ar gyfer prosiect a ddaeth i ben*	(253)
(2,236)	Refeniw a darpariaethau eraill	(2,104)
31,746	Gofyniad Terfynol Ariannu Cyfalaf	29,389
1,637	Newid mewn Gofyniad Ariannu Cyfalaf	2,357
	Esboniad o'r newid:	
1,637	(Cynnydd)/gostyngiad yn yr angen gwaelodol i fenthyca	2,357

* Cafodd addasiad blwyddyn flaenorol ar gyfer prosiect ar y cyd a ddaeth i ben ei godi ar y refeniw, sy'n addasu'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf a thaliad Darpariaeth Isafswm Refeniw yn y gorffennol

Ni chafwyd unrhyw wariant cyfalaf yn ystod 2020/21. Roedd pandemig COVID-19 wedi cyfyngu ar allu'r Awdurdod i gynnal y rhaglen gyfalaf a gynlluniwyd.

YMRWYMIADAU CYFALAF 2021/22 AC YMLAEN

Mae'r Awdurdod wedi ymrwyo i wariant cyfalaf mewn cyfnodau yn y dyfodol sy'n deillio o gontractau a oedd yn bodoli ar ddyddiad y fantolen. Mae'r gwariant cyfalaf yr ymrwymwyd iddo ar 31 Mawrth 2021 ar gyfer cyfnodau yn y dyfodol yn cyfateb i £2,190k (2019/20: £414k). Mae'r ymrwymadau'n ymwneud â'r canlynol:

Disgrifiad	£'000
Gwaith Adeiladu	167
Technoleg Gwybodaeth	
Cerbydau	2,023
Adnewyddu system Meistroli a Rheoli	
Cyfanswm	2,190

ARIANNU GWARIANT CYFALAF

Cafodd y gwariant cyfalaf yn y flwyddyn ei ariannu fel a ganlyn:

2019/20 £'000		2020/21 £'000
598	Benthyciadau allanol	0
111	Arian Grant	0
23	Derbyniadau cyfalaf	0
43	Cyfraniad o'r Gronfa Gyfalaf	0
775	Cyfanswm	0

31 LESOEDD

Lesoedd Cyllid

Yn 2016/17 cafodd yr Awdurdod orsaf dân Wrecsam dan les cyllid. Mae'r ased a gafwyd dan y les yn cael ei chario ar y Fantolen dan Eiddo, Peiriannau ac Offer gyda gwerth net o £4,586k.

Rhent rhad yw'r taliad les ar gyfer Gorsaf Dân Wrecsam, felly nid oes cysoniad rhwng cyfanswm y taliadau les gofynnol yn y dyfodol a'r gwerth presennol, rhenti wrth gefn na chyfanswm y taliadau is-les y disgwylir eu cael yn y dyfodol.

Lesoedd Gweithredu

2019/20 £'000		2020/21 £'000
313	Dim hwyrach na blwyddyn	294
1,095	Hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na 5 mlynedd	920
366	Hwyrach na 5 mlynedd	247
1,774	Total	0

Sylwch nad oedd Datganiad Cyfrifon 2019/20 yn cynnwys y dadansoddiad yn ymwneud â Prydlesau Gweithredu.

32 BUDDION TERFYNU

Ni chafodd unrhyw gontractau eu terfynu yn ystod 2020/21 (2019/20: £0k).

33 TRAFODION YN YMWNEUD Â BUDDION ÔL-GYFLOGAETH

Pensiynau

(i) Staff Gwasanaethau Llywodraeth Leol a'r Ystafell Reoli

Yn 2020/21, talodd yr Awdurdod gyfraniad pensiwn cyflogwr o £1,827k (2019/20: £1,489k) sef 17% (2019/20: 14.7%) o gyflog pensiynadwy gweithwyr, ac roedd yn cynnwys cyfandaliad o £308k (2019/20: £747k) i Gronfa Bensiwn Clwyd, sy'n talu buddion diffiniedig i aelodau, yn gysylltiedig â chyflog a gwasanaeth.

Pennir cyfradd y cyfraniad gan Actiwari'r Gronfa, yn seiliedig at werth actiwaraid tair blynedd, gyda'r adolygiad diwethaf ar 31 Mawrth 2019. Yn dilyn yr adolygiad, mae disgwyl i gyfraniad y cyflogwr aros ar 17.0% ar gyfer 2020/21. Dan y Rheoliadau Pensiynau Cyfredol, mae cyfraddau'r cyfraniadau'n cael eu gosod i gwrdd â 100% o'r atebolrwydd cyffredinol i'r Gronfa.

Gellir cael rhagor o wybodaeth am Gronfa Bensiwn Clwyd yn Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon y Gronfa Bensiynau sydd ar gael ar gais gan Drysorydd y Sir yng Nghyngor Sir y Fflint, Neuadd y Sir, yr Wyddgrug, CH7 6NA neu ar y wefan, www.siryfflint.gov.uk

(ii) Diffoddwyr Tân

Mae Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân yn gynllun gyda buddion penodol, nad yw'n cael ei ariannu. Yn 2020/21, talodd yr Awdurdod gyfraniad Pensiwn Cyflogwr o £3,173k (2019/20: £3,166k). Roedd y taliadau pensiwn oherwydd afiechyd a dalwyd o'r referniw yn £363,541k (2019/20: £420,208). Yn 2021/22 amcangyfrifir mai cyfraniad y cyflogwr i'r cynllun fydd £3,487k a'r amcangyfrif am bensiynau a dalwyd o'r referniw fydd £440k. Mae'r rhan fwyaf o'r taliadau pensiwn i ddiffoddwyr tân sydd wedi ymddeol yn cael eu talu o gyfrif Cronfa Bensiwn ar wahan sy'n cael ei weinyddu gan yr Awdurdod.

Ar dudalennau 60-61 gellir gweld cyfraddau cyfraniad Cronfa Pensiwn Diffoddwyr Tân

Cyfartalu a mynegeio Isafswm Pensiwn Gwarantedig (GMP)

Yn ddiweddar, mae'r Llywodraeth wedi cyhoeddi ymgynghoriad pellach ar fynegeio a chyfartalu Isafswm Pensiynau Gwarantedig, a'r cynnig yw ymestyn y "datrysiad interim" i'r aelodau a gyrhaeddodd Oedran Pensiwn Gwladol ar 5 Ebrill 2021. Cafodd cost gwasanaeth blaenorol ei gynnwys yn 2019/20 ar gyfer ymestyn y cyfartalu i bawb sy'n ymddeol yn y dyfodol. Fe wnaeth llys arall, ar 20 Tachwedd 2020, ddyfarnu ynghylch cyfartalu GMP fod rhaid i ymddiriedolwyr cynlluniau edrych eto ar gyn-Werthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod (CETV) er mwyn sicrhau bod GMP yn cael ei gyfartalu. Gallai hyn arwain at atodiadau ychwanegol pan fo cyfartalu GMP yn golygu nad yw aelodau'n derbyn eu holl hawliad. Ar gyfer cynlluniau pensiwn gwasanaethau cyhoeddus, disgwylir y bydd y dyfarniad hwn yn cael ei ddilyn ar draws cynlluniau, a bydd angen mewnbwn cyfreithiol. Gallai hyn olygu bod rhai edrych eto ar hen achosion CETV ar gyfer aelodau sydd ag oedran Pensiwn Gwladol ar ôl 5 Ebrill 2016 ac a gymerodd CETV o'r cynllun cyn i'r CETV gael eu cyfartalu. Nid yw'r costau wedi'u pennu eto. Nid oes data am CETV hanesyddol ar gael i amcangyfrif yr effaith bosibl. Disgwylir mai ymgodiad cymharol fach fydd hwn, ar gyfer is-set cymharol fach o aelodau (sef y rhai a gymerodd CETV ac sydd o fewn hyd a lled yr atodiad).

Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol (IAS) 19 - Buddion Ymddeol

Yn unol â gofynion y Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol Rhif 19 - Buddion Ymddeol (IAS19) mae'n rhaid i'r Awdurdod ddatgelu rhywfaint o wybodaeth am asedau, ymrwymadau, incwm a gwariant yn ymwneud â chynlluniau pensiwn i'w weithwyr. Fel yr esbonir yn Nodyn 33, mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn dau gynllun, sef Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân ar gyfer Diffoddwyr Tân sydd heb ei ariannu, a'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Cronfa Bensiwn Clwyd) ar gyfer gweithwyr eraill, sy'n cael ei weinyddu gan Gyngor Sir y Fflint. Hefyd, mae'r Awdurdod wedi gwneud trefniadau ar gyfer talu blynyddoedd ychwanegol i weithwyr sydd wedi ymddeol y tu allan i ddarpariaethau'r cynlluniau.

Er mwyn cydymffurfio ag IAS19, bydd yr Awdurdod yn penodi actiwariaid yn flynyddol i asesu asedau ac ymrwymadau'r ddau gynllun.

Effeithiau posibl COVID-19

Ers Chwefror 2020, cafwyd cryn anwadalrwydd yn y marchnadoedd arian o gwmpas y byd oherwydd pandemig COVID-19, ac er bod hyn wedi'i leihau yn y misoedd diwethaf, mae posibilrwydd o hyd o anwadalrwydd. Gallai hyn gael canlyniadau i werthoedd asedau, ac adlewyrchir hyn yn ffigyrau cyfrifyddu 2020/21. Dros yr un cyfnod, mae anwadalrwydd y farchnad wedi ymestyn i fondiau corfforaethol. Ar ôl y pigyn cychwynol, mae'r arenillion ar fondiau corfforaethol â graddiad AA yn gostwng o lefelau blaenorol. Gan fod y gyfradd ddisgownt i ddibenion cyfrifyddu yn seiliedig ar arenillion bondiau corfforaethol, bydd hyn yn effeithio hefyd ar atebolrwyddau cyfrifyddu. I gloi, cafwyd effaith ar y Mynegai Prisiau Manwerthu ymhlyg yn y farchnad dros y cyfnod, er y bydd yn gysylltiedig yn rhannol â'r ymgynghoriad ar ddiwygio Mynegai Prisiau Manwerthu a'r galw am giltiau, yn hytrach nag unrhyw newid sylfaenol yn y disgwyliadau. O ran yr effaith ar farwoldeb, mae'r actiwari o'r farn na fydd modd ar hyn o bryd ddod i gasgliadau ystyrlon am effaith bosibl COVID 19 ar gyfraddau marwolaeth yn y dyfodol, felly byddai'n amhriodol gwneud unrhyw addasiadau i'r rhagdybiaethau marwoldeb ar hyn o bryd.

Dyfarniadau Goodwin, Brewster a Langford

Gall eu dyfarniadau diweddar gael dylanwad ar Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae pob un yn ymwneud â buddion dibynyddion. Ymhob achos, byddem yn disgwyl i effaith y dyfarniad fod yn fach iawn (os o gwbl). Mae ein dadansoddiad o'r samplau ar y dyfarniadau mwyaf arwyddocaol (Goodwin) yn awgrymu cost lawer is na 0.1% o'r atebolrwyddau ar gyfartaledd. Hefyd, bydd anawsterau sylweddol mewn cael gafael ar rai o'r data perthnasol, neu'r cyfan. Felly, nid oes unrhyw addasiadau ar gyfer y dyfarniadau hyn.

Dyfarniad McCloud a rheolaeth gwerth y costau 2016

Yn dilyn dyfarniad y Llys Apêl i'r achos McCloud yn Rhagfyr 2018 daethpwyd i'r casgliad bod yr amddiffyniadau trosiannol a gyflwynwyd yn 2015 yn gwahaniaethu ar sail oedran. Yn dilyn hyn cyhoeddodd Llywodraeth y DU gynlluniau i fynd i'r afael â'r gwahaniaethu ar draws cynlluniau pensiwn sector cyhoeddus y DU yn cynnwys Cynllun pensiwn y Diffoddwyr Tân. Ar hyn o bryd mae Llywodraeth y DU yn gweithio ar ei gynlluniau manwl i gywiro'r gwahaniaethu yn dilyn yr ymgynghoriad a gynhaliwyd yn ystod 2020.

Cyhoeddwyd hefyd y byddai'r materion yn ymwneud â'r gwerthusiad actiwariadd yn 2016 yn cael eu datrys ac y byddai'r costau yn gysylltiedig â'r dyfarniad McCloud yn dod o dan y categori 'cost aelod' yn yr elfen rheoli costau o brisiad. Wrth ystyried y cynnydd o ganlyniad i'r datrysiad McCloud bydd gwerth y costau rheoli ar gyfer cynllun yn uwch na'r disgwyl.

Yn y gorffennol mae costau gwasanaeth wedi eu hamcangyfrif i ystyried effaith y dyfarniad McCloud ac maent wedi eu cynnwys ers 2018/19 a'u diweddarau i adlewyrchu'r datrysiad arfaethedig a amlinellwyd gan Lywodraeth y DU yn dilyn yr ymgynghoriad yn ystod 2020.

IAS 19 Addasiad Pensiwn i gost Net y Gwasanaeth Datganiad Cyfrif Incwm a Gwariant

2019/20 £'000		2020/21 £'000
10,056	Costau Cyfredol Gwasanaeth	9,661
(629)	Costau Blaenorol Gwasanaeth	0
40	Costau Gweinyddu	40
(4,682)	Cyfraniadau'r Cyflogwr	(5,791)
(4,147)	Grant Atodol	(4,046)
96	Addasiad Actiwaraidd/Cwtogiad	0
(380)	Trosglwyddiadau Allan	0
390	Trosglwyddiadau Mewn	380
744	Addasiad i gost net y Gwasanaeth	244

Dyma asedau ac ymrwymïadau pensiwn a gydnabyddir yn y fantolen sy'n deillio o rwymedigaeth yr Awdurdod o ran ei gynllun buddion diffiniedig:

31 Mawrth 2020 £'000		31 Mawrth 2021 £'000
295,550	Gwerth Presennol Amcangyfrifedig yr ymrwymïad budd diffiniedig yng Nghronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân	318,750
45,350	Gwerth Presennol Amcangyfrifedig yr ymrwymïad budd diffiniedig yng Nghronfa Bensiwn Clwyd	55,644
340,900	Cyfanswm Cyfran Amcangyfrifedig yr ymrwymïadau	374,394
(28,782)	Cyfran Amcangyfrifedig yr asedau yng Nghronfa Bensiwn Clwyd	(37,071)
312,118	Diffyg Pensiynau Net	337,323

Asedau ac Ymrwymïadau mewn perthynas â Buddion Ôl-gyflogaeth

Ail-gysoni gwerth presennol ymrwymïadau'r cynllun (rhwymedigaeth buddion diffiniedig):

Ymrwymïadau	2019/20	2019/20	2020/21	2020/21
	£'000	£'000	£'000	£'000
	Clwyd	Diffoddwyr Tân	Clwyd	Diffoddwyr Tân
Balans ar 1 Ebrill	45,355	315,810	45,350	295,550
Cost Cyfredol y Gwasanaeth	1,666	8,390	1,561	8,100
Gwerth Trosglwyddïadau	0	390	0	380
Llog	1,128	7,770	1,082	6,650
Colled/Enillion Actiwaraid	(2,434)	(28,340)	8,126	16,080
Buddion a dalwyd	(824)	(9,310)	(815)	(9,620)
Cyfraniad Aelodau	338	1,590	340	1,610
<i>Cost Gwasanaeth Blaenorol</i>	121	(750)	0	0
Ymrwymïadau Pensiwn Net ar ddiwedd y flwyddyn	45,350	295,550	55,644	318,750

Trafodion yn ymwneud â Buddion Ymddeol a gydnabyddir yn y cyfrifon

	Wedi eu hariannu		Heb eu hariannu	
	2019/20 £'000	2020/21 £'000	2019/20 £'000	2020/21 £'000
<u>Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant</u>				
Cost Net y Gwasanaeth				
Cost Cyfredol y Gwasanaeth	1,666	1,561	8,390	8,100
Cost Blaenorol y Gwasanaeth	121	0	(750)	0
Costau Gweinyddu	40	40	0	0
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi				
Gwariant Llog Net	385	364	7,770	6,650
Trosglwyddiadau allan o'r cynllun	0	0	(380)	0
Trosglwyddiadau mewn i'r cynllun	0	0	390	380
Yr holl fudd diffiniedig a godir ar ddarparu Gwasanaeth	2,212	1,965	15,420	15,130
Costau Pensiwn Eraill a godir ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant				
Ailfesur y budd/rhwymedigaeth net diffiniedig yn cynnwys				
*Adenillion ar Asedau (ac eithrio llog) (A)	1,880	(6,259)	0	0
*(Enillion)/Colledion Actwaraidd yn dellio o Newidiadau i'r Rhagdybiaethau Demograffig (B)	(2,170)	0	(9,820)	0
*(Enillion)/Colledion Actwaraidd yn dellio o Newidiadau i'r Rhagdybiaethau Ariannol (C)	(564)	8,914	(11,350)	30,810
*Arall (D)	300	(788)	(7,170)	(14,730)
Yr holl gostau pensiwn a godir ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant	(554)	1,867	(28,340)	16,080
Datganiad Symudiad yn y Cronfeydd wrth gefn				
Gwrthdroi costau net a wnaed i'r gwaged neu diffyg yn y Ddarpariaeth Gwasanaethau Buddion Wedi Cyflogaeth yn unol â'r Cod	(2,212)	(1,965)	(15,800)	(15,130)
Symiau Gwirioneddol a godir ar y Gronfa Gyffredinol yn y flwyddyn				
Cyfanswm Cyfraniadau Cyflogwr	1,489	1,827	3,193	3,964
Grant ychwanegol Pensiwn y Diffoddwyr Tân	0	0	4,147	4,046

* A + B + C + D = Ailfesur yr Ymrwymiad Budd Diffiniedig Net/(Ased) fel y dyfynnir yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant: 2020/21: (£17,947k), 2019/20: (£28,894k)

Mae'r enillion disgwylidig ar asedau'r cynllun yn cael eu pennu drwy ystyried yr enillion disgwylidig ar yr asedau sy'n sail i'r polisi buddsoddi cyfredol. Mae'r arenillion disgwylidig ar fuddsoddiadau llog sefydlog yn seiliedig ar arenillion adbryniant gros, fel y maent ar ddyddiad y Fantolen. Mae cysoniad o werth teg Asedau'r cynllun yn ymwneud â Chronfa Bensiwn Clwyd yn unig:

2019/20 £'000		2020/21 £'000
(28,860)	Balans 1 Ebrill	(28,782)
(743)	Llog ar Asedau Cynllun	(718)
1,784	Ailfesuriadau (Asedau)	(6,259)
40	Costau Gweinyddu	40
(1,489)	Cyfraniadau Cyflogwr	(1,827)
(338)	Cyfraniadau Aelodau	(340)
824	Buddion a dalwyd	815
(28,782)	Asedau Pensiwn Net ar ddiwedd y flwyddyn	(37,071)

Mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn gynllun sy'n cael ei ariannu, felly mae wedi adeiladu asedau dros y blynyddoedd i gynhyrchu incwm i gwrdd ag ymrwymadau yn y dyfodol. Mae'r asedau yng Nghronfa Bensiwn Clwyd yn cynnwys:

Categori Asedau	Prisiau a ddyfynnir mewn marchnadoedd gweithredol	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2021	31 Mawrth 2021
		£'000	%	£'000	%
Gwarantu Ecwiti					
Dyfynnwyd yn fyd-eang	Y	2,223	8%	3,928	11%
Marchnadoedd sy'n dod i'r	Y	1,597	6%	3,930	11%
Bondiau					
Eraill Tramor	Y	2,892	10%	4,263	11%
LDI	Y	5,039	18%	9,045	24%
Eiddo					
DU	Y	1,914	7%	1,854	5%
Tramor	Y	125	0%	371	1%
Eraill					
Cronfeydd					
Gwrychoedd/Ecwiti	Y	14,607	51%	13,050	35%
Arian a Chyferwerth Arian					
I gyd	Y	385	1%	630	2%
Cyfanswm		28,782	100%	37,071	100%

Dadansoddiad Sensitifrwydd

Petai'r rhagdybiaethau'n newid, byddai'r effaith ar y data canlynol yn y tabl canlynol:

	CPLIL % Newid	Effaith CPLIL £ Miliwn	Diffoddwyr Tân % Newid	Effaith Diffoddwyr Tân £ Miliwn
Cyfradd Disgowntio	0.1	17.5	0.5	-30.0
Cyfradd Cynnydd mewn Cyflogau	0.1	18.8	0.5	7.0
Cyfradd Cynnydd mewn Pensiwn	0.1	19.7	0.5	25.0
Disgwyliad Oes + 1 flwyddyn	1.0	20.2	1.0	11.0

Y Sail ar gyfer Amcangyfrif Asedau ac Ymrwymiadau

Mae gwerth yr ymrwymiadau wedi eu seilio'n actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull unedau rhagamcanol sy'n asesu ymrwymiadau'r cynllun yn y dyfodol gyda disgownt i'w gwerth presennol. Mae gwerth Cynllun y Diffoddwyr Tân wedi ei wneud gan Adran Actiwaraidd y Llywodraeth ac mae gwerth ymrwymiadau Cronfa Bensiwn Clwyd wedi ei wneud gan Mercer, sef cwmni annibynnol o actiwariaid. Dyma'r prif ragdybiaethau a ddefnyddiwyd yn y cyfrifiadau:

	Cynllun y Diffoddwyr Tân		Cronfa Bensiwn Clwyd	
	2020 %	2021 %	2020 %	2021 %
Cyfradd Chwyddiant	2.00	2.40	2.1	2.7
Cyfradd y Cynnydd mewn Cyflogau	4.00	4.15	3.35	3.95
Cyfradd y Cynnydd mewn Pensiynau	2.00	2.40	2.2	2.8
Cyfradd Gostwn Ymrwymiadau'r Cynllun	2.25	2.00	2.4	2.1
Disgwyliad Oes	Amcangyfrif 31 Mawrth 2021			
Disgwyliad oes yn 65 oed	Dynion	Merched	Dynion	Merched
Pensiynwyr Cyfredol	21.4	21.4	22.6	25.0
Pensiynwyr yn y Dyfodol	23.1	23.1	24.2	27.0

Mae Cynllun y Diffoddwyr Tân yn gynllun sydd heb ei ariannu, felly nid yw'n dal asedau i greu incwm i gwrdd ag ymrwymiadau'r cynllun. Mae'r cyllid ar gyfer taliadau'r cynllun yn dod gan gyfraniadau'r cyflogwyr a'r gweithwyr yn y flwyddyn, a grant blynyddol gan Lywodraeth Cymru.

34 NATUR A MAINT Y RISGIAU SY'N DEILLIO O OFFERYNNAU ARIANNOL

Risg Credyd

Dyma'r posibilrwydd y gallai partion eraill fethu â thalu symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod. Mae'r risg credyd uchaf yn ymwneud â buddsoddiadau, a rheolir y rhain trwy Strategaeth Rheoli'r Trysorlys. Yn y farchnad gyfredol, nid yw'r Awdurdod ond yn buddsoddi ar gyfer y tymor byr, hyd at uchafswm o 3 mis, a hynny gyda sefydliadau sydd ar restr partïon i gontract yr Awdurdod. Bydd yr Awdurdod yn cael yr wybodaeth ddiweddaraf bob dydd am unrhyw newidiadau i statws credyd y sefydliadau ar restr y partïon i gontract, ac os bydd unrhyw sefydliadau'n cael eu hisraddio ac yn methu â chwrdd â'r meini prawf sydd yn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys, byddant yn cael eu tynnu oddi ar y rhestr. Os bydd sefydliad yn methu ag ad-dalu buddsoddiad, yna gallai'r golled ariannol i'r Awdurdod fod yn uwch na £0.747m. Fodd bynnag, oherwydd bod y portffolio'n cael ei reoli'n ofalus, nid oes yr un sefydliad wedi methu ag ad-dalu arian sy'n ddyledus.

Risg Hylifedd

Dyma'r posibilrwydd na fydd gan yr Awdurdod ddigon o arian ar gael i ateb ei ymrwymadau i wneud taliadau.

Mae'r Awdurdod yn gallu cael gafael yn rhwydd ar fenthyciadau gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus, ac nid oes unrhyw risg sylweddol na fyddai'n gallu codi'r arian i gwrdd â'i ymrwymadau dan yr offerynnau ariannol. Yn hytrach, y risg yw y bydd yr Awdurdod yn rhwym o ailgyflenwi cyfran sylweddol o'i fenthyciadau ar adeg o gyfraddau llog anffafriol.

Risg y Farchnad

Dyma'r posibilrwydd y gallai colled ariannol ddigwydd i'r Awdurdod o ganlyniad i newidiadau mewn mesurau fel cyfraddau llog a symudiadau ar y farchnad stoc. Gwnaed asesiad o effaith ariannol 1% o gynnydd mewn cyfraddau llog; byddai'r llog ar fenthyciad cyfradd amrywiol wedi cynyddu £70k; a byddai'r llog oddi ar fuddsoddiadau wedi cynyddu £7.4k.

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu Cod Ymarfer CIPFA ar Reoli'r Trysorlys, sy'n sicrhau bod gan yr Awdurdod fesurau i reoli'r risgiau uchod. Ar Ddechrau'r flwyddyn ariannol, cafodd yr Aelodau adroddiad sy'n amlinellu'r Strategaeth Rheoli'r Trysorlys i'w dilyn yn y flwyddyn, ac sy'n gosod y Dangosyddion Darbodus am y flwyddyn. Hanner ffordd drwy'r flwyddyn, ceir adroddiad yn nodi cynnydd o'i gymharu â'r strategaeth, ac os oes angen, nodi sut mae'r Awdurdod wedi perfformio yn ystod y flwyddyn. Mae'r ffordd y mae'r Awdurdod yn rheoli risgiau sy'n deillio o'r offerynnau ariannol yn cael ei nodi yn adroddiadau'r trysorlys a gyflwynir i'r Aelodau, a gellir eu cael ar wefan Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru sef www.gwastan-gogcymru.org.uk

35 YMRWYMIADAU DIBYMOL

Ar hyn o bryd mae'r awdurdod yn delio â hawliadau cyfreithiol ond mae llai na 50% yn debyg o setliad. Mae'r Awdurdod wedi cadw £0.2m wrth gefn rhag ofn y cyfyd ceisiadau nad ydynt yn cael eu cydnabod ar hyn o bryd.

Yn dilyn proses gyfreithiol hir, cyhoeddwyd dyfarniad yn achos O'Brien vs Y Weinyddiaeth Gyfiawnder yn ystod 2019. Canfu hon fod y penderfyniad i gyfyngu ar y cyfnod pryd y gallai gweithiwr rhan amser ymuno â'r cynllun pensiwn yn un gwallus ac y dylai gweithwyr cymwys gael ymuno â'r cynllun perthnasol o ddechrau eu contractau.

Ystyrir y gallai'r dyfarniad hwn gael goblygiadau i Gynllun Pensiwn Addasedig y Diffoddwyr Tân, a oedd yn arfer cyfyngu ar wasanaeth blaenorol i 1 Gorffennaf 2020. Nid oes modd eto bennu amcangyfrif rhesymol o effaith ariannol y dyfarniad hwn ar ddyddiad y fantolen, ac nid oes darpariaeth wedi'i chydabod eto

36 ASED DIBYNNOL

Yn ym 2010, roedd y Comisiwn Ewropeaidd wedi rhoi llwyth o 2.920 biliwn ewro i weithgynhyrchwyr tryciau Ewropeaidd am bennu prisiau a gweithgareddau cartél eraill rhwng 1991 a 2001. Roedd DAF, Daimler, Iveco, MAN, a Volvo/Renault wedi cyfaddef eu bod yn euog (mae Scania yn dal i gael ei ymchwilio) gan gadarnhau eu bod wedi gwneud y canlynol:

- Ar lefel uwch reolwyr y Pencadlys, wedi pennu prisiau gros sefydlog ac weithiau prisiau net.
- Wedi alinio prisiau rhestr gros yn Ewrop gan gynnwys y DU ar ddechrau'r cartél.
- Wedi lleihau pan gyflwynwyd yr Ewro.
- Wedi oedi cyn cyflwyno technolegau Ewro 3,4,5 a 6 mwy effeithlon o ran tanwydd.
- Wedi cytuno ar y gost y dylai gweithredwyr ei thalu am dechnolegau Ewro

Mae hyn yn cynnwys unrhyw lorïau o 6 thunnell a throsodd, a brynwyd yn llwyr, a ariannwyd neu a brydleswyd rhwng 1997 a 2011. Mae achos cyfreithiol bellach yn mynd rhagddo i adennill peth o'r arian a gollwyd oherwydd y pris cartél hwn. Ni thrafodwyd unrhyw werth na chanran benodol hyd yma, a gall y camau cyfreithiol gymryd sawl blwyddyn i'w cwblhau.

- O dan y Cytundeb Cyllido Ymglyfreitha, dim ond y TAW sy'n daladwy gan yr Awdurdod am y costau cyfreithiol.
- Cyfanswm y taliadau cyfredol o dan y Cytundeb Cyllido Ymglyfreitha (TAW yn daladwy yn unig) ar gyfer 2020/2021 oedd £1,509.59.

37. SAFONAU CYFRIFO SYDD WEDI EU CYHOEDDI OND HEB EU MABWYSIADU ETO

Ar ddyddiad y fantolen, mae'r safonau newydd canlynol a'r newidiadau i'r safonau cyfredol a gyhoeddwyd ond na fabwysiadwyd eto gan God Ymarfer Cyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig:

- * Diffiniad o Fusnes: Diwygiadau i Gyfuniadau Busnes Safon IFRS3
- * Diwygio Meincnod Cyfraddau Llog: Diwygiadau i Safonau IFRS 9, IAS 39 ac IFRS7
- * Diwygio Meincnod Cyfraddau Llog - Cyfnod 2: Diwygiadau i Safonau IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ac IFRS 16.

Oherwydd yr achosion o Covid-19 mae IFRS 16 wedi cael ei ohirio tan 1 Ebrill 2022 ac fe gaiff effaith ar 2022/23 ymlaen.

Mae'r newidiadau amrywiol sy'n dod dan y Gwelliannau Blynyddol i gylchoedd y Safonau IFRS yn ddiweddariadau cymharol fach i'r safonau perthnasol er mwyn egluro'r drinaeth gywir. Ni fydd yr un ohonynt yn cael effaith o bwys ar y Datganiad o Gyfrifon.

CYFRIF CRONFA BENSIWN Y DIFFODDWYR TÂN

Mae hyn yn dangos sefyllfa ariannol Cyfrif Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân, gan nodi a oes arian yn ddyledus i'r Awdurdod gan Lywodraeth Cymru neu iddi, a hynny er mwyn cael balans yn y cyfrif, ynghyd â manylion am ei asedau net.

2019/20 £'000		2020/21 £'000
	INCWM	
	Cyfraniadau a dderbynnir:	
(3,166)	Cyfraniadau arferol y cyflogwr	(3,173)
(24)	Tâl Afiechyd y Cyflogwr	0
(1,491)	Cyfraniadau arferol yr aelodau	(1,494)
(89)	Cyfraniadau'r aelodau wedi'u hôl-ddyddio	(126)
(388)	Trosglwyddiadau i mewn	(379)
(5,158)	CYFANSWM	(5,172)
	GWARIANT	
	Buddion yn daladwy:	
7,296	Taliadau Pensiwn	7,546
1,636	Gohirio buddion pensynau a chyfundaliadau	1,594
(6)	Taliadau gohirio wedi'u hôl-ddyddio	76
	Taliadau i Ymadawyr ac ar eu rhan:	
379	Trosglwyddiadau allan	2
9,305	CYFANSWM	9,218
	SWM NET (TALADWY)/A DDERBYNNIR CYN Y GRANT ATODOL	
(4,147)	Grant Atodol a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru	(4,046)
0	SWM NET (TALADWY)/A DDERBYNNIR AR GYFER Y FLWYDDYN	0

2019/20 £'000		2020/21 £'000
	Asedau ac Ymrwymadau Cyfredol Net:	
(651)	Taliadau ymlaen llaw i bensynwyr	(647)
(1,018)	Grant Atodol yn daladwy (gan)/i Lywodraeth Cymru	(1,023)
1,669	Swm sy'n ddyledus (gan)/i'r Gronfa Gyffredinol	1,670
0	Asedau Net ar ddiwedd y flwyddyn	0

Nodiadau i Gronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân

Sefydlwyd y Gronfa ar 1 Ebrill 2007, ac mae'n ymorol am Gronfeydd Pensiwn y Diffoddwyr Tân 1992, 2007 a 2015, a'r Awdurdod sy'n ei gweinyddu.

Telir cyfraniadau'r cyflogwr a gweithwyr i'r Gronfa, a gwneir taliadau i bensiwnwyr ohoni. Mae lefelau cyfraniadau'r gweithwyr a'r cyflogwr yn seiliedig ar ganrannau o'r cyflog pensiynadwy a osodir yn genedlaethol gan Lywodraeth Cymru, ac maent yn agored i ailwerthusiad bob tair blynedd gan Adran Actiwari'r Llywodraeth. Mae'r cynllun yn un nad yw'n cael ei ariannu, nid oes ganddo asedau buddsoddi, a bydd unrhyw wahaniaeth rhwng y buddion sy'n daladwy a'r cyfraniadau derbyniadwy yn cael ei ateb gan Grant Atodol gan Lywodraeth Cymru.

Trosglwyddiadau i'r cynllun yw trosglwyddo buddion pensiwn o gynllun pensiwn arall ar gyfer gweithwyr newydd neu bresennol, a throsglwyddiadau allan yw trosglwyddo buddion i weithwyr sydd wedi gadael yr Awdurdod ac wedi ymuno â chynllun pensiwn arall.

Mae'r Awdurdod yn gyfrifol am dalu cyfraniadau'r cyflogwr i'r gronfa, a dyma'r costau sydd wedi'u cynnwys yn y cyfrifon ar gyfer yr Awdurdod.

Mae Cyngor Sir Gaerfyrddin, yn gweithredu ar ran Cronfa Bensiwn Dyfed, yn darparu gwasanaeth i'r Awdurdod drwy reoli'r taliadau a wneir i Ddiffoddwyr Tân sy'n bensiwnwyr, a hynny ar ran yr Awdurdod. Maent hefyd yn gyfrifol am reoli cofnodion y pensiwnwyr presennol ac aelodau gweithredol o'r cynllun.

Yn 2020/21 £3,855k oedd amcangyfrif y Grant Atodol a oedd yn ddyledus, a £4,046k oedd y swm gwirioneddol. Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd £1,670k yn ddyledus i'r Awdurdod gan Lywodraeth Cymru.

Cyfraddau Cyfraniadau

Dan Reoliadau Pensiwn Diffoddwyr Tân, 27.3% (2019/20: 27.3%) o'r cyflog pensiynadwy oedd cyfraddau cyfraniad cyflogwyr ar gyfer cynllun 2015, gyda chyfraddau'r gweithwyr fel y bandiau cyflog pensiynadwy a nodir isod:

Band Cyflog Pensiynadwy	% Cyfradd Cyfraniad 2020/21
Hyd at £27,818	11.0
£27,819 i £51,515	12.9
£51,516 i £142,500	13.5
Mwy na £142,501	14.5

Dan Reoliadau Pensiwn y Diffoddwyr Tân, cyfraddau'r cyfraniadau cyflogwr ar gyfer cynllun 2007 oedd 26.6% (2190/20:26.6%) o gyflog pensiynadwy gyda chyfraddau'r gweithwyr fel y bandiau cyflog pensiynadwy isod:

Band Cyflog Pensiynadwy	% Cyfradd Cyfraniad 2020/21
Hyd at a chan gynnwys £15,609	8.5
Mwy na £15,609 a hyd at a chan gynnwys £21,852	9.4
Mwy na £21,852 a hyd at a chan gynnwys £31,218	10.4
Mwy na £31,218 a hyd at a chan gynnwys £41,624	10.9
Mwy na £41,624 a hyd at a chan gynnwys £52,030	11.2
Mwy na £52,030 a hyd at a chan gynnwys £62,436	11.3
Mwy na £62,436 a hyd at a chan gynnwys £104,060	11.7
Mwy na £104,060 a hyd at a chan gynnwys £124,872	12.1
Mwy na £124,872	12.5

Ar gyfer cynllun 1992, roedd cyfradd cyfraniad y cyflogwr yn 29.3% (2019/20: 29.3%) o'r cyflog pensiynadwy gyda chyfraddau'r gweithwyr fel y bandiau cyflog pensiynadwy isod:

Band Cyflog Pensiynadwy	% Cyfradd Cyfraniad 2020/21
Hyd at a chan gynnwys £15,609	11.0
Mwy na £15,609 a hyd at a chan gynnwys £21,852	12.2
Mwy na £21,852 a hyd at a chan gynnwys £31,218	14.2
Mwy na £31,218 a hyd at a chan gynnwys £41,624	14.7
Mwy na £41,624 a hyd at a chan gynnwys £52,030	15.2
Mwy na £52,030 a hyd at a chan gynnwys £62,436	15.5
Mwy na £62,436 a hyd at a chan gynnwys £104,060	16.0
Mwy na £104,060 a hyd at a chan gynnwys £124,872	16.5
Mwy na £124,872	17.0

Nid yw Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân yn cymryd ystyriaeth o'r ymrwymadau am bensiwnau a buddion eraill wedi diwedd y cyfnod, gan mai cyfrifoldeb yr Awdurdod yw hyn. Mae manylion am yr ymrwymadau pensiwn tymor hir i'w cael yn Nodyn 33 o'r datganiadau ariannol craidd.

POLISIÂU CYFRIFYDDU

1. SAIL PARATOI'R CYFRIFON

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn crynhoi trafodion yr Awdurdod am flwyddyn ariannol 2020/21, a'i sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2021. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod baratoi Datganiad blynyddol o Gyfrifon dan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, ac mae'r Rheoliadau hynny yn ei gwneud yn ofynnol iddynt gael eu paratoi gydag arferion cyfrifyddu priodol. Yn bennaf, mae'r arferion hyn yn cynnwys y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020/21 (y Cod), a gefnogir gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) a'r cyfarwyddyd statudol a ghoeddwyd dan Adran 12 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003.

Yr arfer cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn y Datganiad o Gyfrifon yw cost hanesyddol yn bennaf, a hwnnw wedi ei addasu trwy ailwerthuso rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

2. INCWM A GWARIANT

Yn y cyfrifon refeniw, rhoddir cyfrif am yr incwm a'r gwariant, yn net o TAW (oni bai bod TAW yn anadferadwy), yn y flwyddyn pryd maent yn digwydd, nid pan wneir neu pan dderbynnir y taliadau arian parod.

- Rhoddir cyfrif am y ffioedd, costau a rhenti sy'n ddyledus gan gwsmeriaid fel incwm ar y dyddiad pryd mae'r Awdurdod yn darparu'r nwyddau neu'r gwasanaethau perthnasol.
- Cofnodir y cyflenwadau fel gwariant pan gânt eu defnyddio – pan fo bwlch rhwng y dyddiad yn cael eu derbyn a phryd y cânt eu defnyddio, nodir hwy fel stoc ar y Fantolen.
- Rhoddir cyfrif am y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau ac sy'n dderbyniadwy ar fuddsoddiadau ar sail y gyfradd llog sydd mewn grym ar gyfer yr offeryn ariannol perthnasol yn hytrach na'r llif arian sy'n cael ei osod neu ei benderfynu gan y contract.
- Pan fo incwm a gwariant wedi cael eu cydnabod, ond nad oes arian wedi ei dderbyn na'i dalu, cofnodir dyledwr neu gredydwr y swm perthnasol ar y Fantolen. Gosodir terfyn de-minimus o £100 ar gyfer y trafodiadau hyn. Pan fo amheuaeth a fydd dyledion yn cael eu setlo, ysgrifennir balans y dyledwyr a nodir cost ar y refeniw am yr incwm na fydd modd ei chasglu efallai.

3. ARIAN A CHYFWERTH AG ARIAN

Arian yw arian mewn llaw ac adnau gyda sefydliadau ariannol sy'n daladwy heb gost ar rybudd o ddim mwy na 24 awr. Cyfwerth ag arian yw buddsoddiadau sy'n aeddfedu ymhen tri mis neu lai o'r dyddiad caffael, ac maent i'w troi'n symiau hysbys o arian gyda risg ansylweddol o newid gwerth.

Yn y Datganiad Llif Arian, dangosir yr arian a'r cyfwerth ag arian yn net o orddrafftiau banc sy'n daladwy ar gais ac sy'n rhan annatod o reolaeth ariannol yr Awdurdod.

4. BUDDION GWEITHWYR

Buddion yn daladwy yn ystod cyflogaeth

Bydd cyflogau a thaliadau'n gysylltiedig â chyflogaeth yn cael eu cydnabod yn y cyfnod pryd y derbynir y gwasanaeth gan y gweithwyr. Mae cost hawliad seibiant blynyddol a enillwyd ond na chymerwyd gan y gweithwyr ar ddiwedd y cyfnod yn cael ei chydabod yn y datganiadau ariannol i'r graddau y mae gan y gweithwyr hawl i gario seibiant drosodd i'r cyfnod canlynol.

Buddion terfynu

Buddion terfynu yw symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad a wneir gan yr Awdurdod i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddiad gwirfoddol, a chânt eu talu ar sail cronïadau i'r Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant ar yr adeg cynharaf o blith yr adegau pryd na all yr awdurdod mwyach dynnu'r cynnig am y buddion hynny neu pryd mae'r awdurdod yn cydnabod costau ar gyfer ailstrwythuro.

5. BUDDION ÔL-GYFLOGAETH

Mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn dau gynllun pensiwn gwahanol, sy'n diwallu anghenion grwpiau gwahanol o weithwyr. Dyma'r cynlluniau:

Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân

Mae cynllun pensiwn y diffoddwyr tân yn gynllun gyda buddion, nad yw'n cael ei ariannu, ac ystyr hynny yw nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi eu casglu i gwrdd â'r ymrwymïadau o ran pensiynau a rhaid creu arian i gwrdd â'r taliadau pensiwn eu hunain pan maent yn ddyledus. Mae cyfraniadau'r gweithiwr a'r cyflogwr yn seiliedig ar gyfran o'r cyflog pensiynadwy a osodir yn genedlaethol gan Lywodraeth Cymru, ac mae hyn yn destun ailwerthusiad bob tair blynedd gan Adran Actwari'r Llywodraeth.

Caiff y gronfa bensiwn ei thrin fel datganiad incwm a gwariant ar wahân yn y Datganiad o Gyfrifon, ac mae'n cael ei neilltuo er mwyn sicrhau eglurder, gweler Nodyn 21, 34 a 'Chyfrif Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân' ar dudalen 45 i gael rhagor o fanylion. Trwy'r gronfa bensiwn y mae'r Awdurdod yn cyflawni ei gyfrifoldeb o ran talu pensiynau swyddogion sydd wedi ymddeol, y rhai sy'n eu goroesi ac eraill sy'n gymwys am fuddion dan y cynllun.

Caiff ymrwymiad tymor hir amcangyfrifedig yr Awdurdod Tân ac Achub i dalu'r costau eu hun eu datgelu gan nodyn i'r cyfrifon fel sy'n ofynnol gan IAS 19.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae staff yr Ochr Gefnogol a'r Ystafell Reoli yn rhan o Gronfa Bensiwn Clwyd (y "gronfa"). Cynllun a ariennir, gyda'r pensiwn yn cael ei dalu o'r cronfeydd buddsoddi gwaelodol a weinyddir gan Gyngor sir y Fflint.

Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol wedi ei gyfrifo fel cynllun buddion diffiniedig.

Caiff graddfeydd cyfraniadau gweithwyr eu pennu yn ôl tybiaethau actwaraidd. Telir costau pellach, sydd yn codi mewn perthynas â phensiynau penodol a delir i weithwyr sydd wedi ymddeol, gydag arian sydd heb ei gyllido.

Buddion Dewisol:

Mae gan yr awdurdod bwerau cyfyngedig i dalu buddion pensiwn dewisol pen fydd pobl yn ymddeol yn gynnar. Caiff unrhyw rwymedigaethau sydd yn debygol o godi o ganlyniad i daliad i unrhyw aelod o staff eu cronni yn y flwyddyn y penderfynir talu'r dyfarniad a chaiff ei gyfrifo gan ddefnyddio'r un polisiau sydd yn cael eu gweithredu gan y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

6. DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODD

Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd yw'r digwyddiadau hynny, boed ffafriol neu anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pryd y mae'r datganiadau ariannol wedi eu hawdurdodi i gael eu cyhoeddi. Gellir nodir dau fath o ddigwyddiad.

- y rheini sy'n darparu tystiolaeth o amodau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd (digwyddiadau sy'n addasu ar ôl y cyfnod adrodd), a
- y rheini sy'n dangos amodau a ddigwyddodd ar ôl y cyfnod adrodd (digwyddiadau nad dynt yn addasu ar ôl y cyfnod adrodd).

7. EITEMAU EITHRIADOL

Pan fo eitemau incwm a gwariant yn bwysig, datgelir eu natur a'u swm ar wahân, naill yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, gan ddibynnu ar ba mor arwyddocaol yw'r eitemau er mwyn deall perfformiad ariannol yr Awdurdod.

8. ADDASIADAU I'R CYFNOD BLAENOROL, NEWIDIADAU MEWN POLISIÂU CYFRIFYDDU AC AMCANGYFRIFON A GWALLAU

Gall addasiadau i'r cyfnod blaenorol ddigwydd o ganlyniad i newid mewn polisiau cyfrifyddu neu i gywiro gwall pwysig. Rhoddir cyfrif yn rhagolygol am newidiadau mewn

amcangyfrifon cyfrifyddu, h.y. yn y flwyddyn gyfredol a'r blynyddoedd i ddod pryd y bydd y newid yn effeithio arnynt ac nad ydynt yn arwain at addasiad i gyfnod blaenorol.

Ni chaiff newidiadau i bolisiau eu gwneud ond pan fo hynny'n ofynnol gan arferion cyfrifyddu priodol neu bod y newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol ynglŷn ag effeithiau trafodion, digwyddiadau ac amodau eraill ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol yr Awdurdod. Pan gaiff newid ei wneud, caiff ei wneud am yn ôl (oni bai y nodir fel arall) trwy addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol fel petai'r polisi newydd wedi cael ei ddilyn erioed. Mae gwallau sylweddol a ganfyddir yn ffigyrau'r cyfnod blaenorol yn cael eu cywiro am yn ôl drwy newid y balansau agoriadol a'r symiau cymharol am y cyfnod blaenorol.

9. OFFERYNNAU ARIANNOL

Y diffiniad o Offeryn Ariannol yw 'unrhyw contract sy'n achosi ased ariannol un endid ac ymrwymiad ariannol neu offeryn ecwiti un arall'. Bydd ymrwymladau ariannol (benthyciadau) ac asedau ariannol (buddsoddiadau) yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg, ac yn cael eu cario ar eu cost amorteiddiedig. Bydd y llog blynyddol a delir ac a dderbynnir yn y cyfrif Incwm a Gwariant yn seiliedig ar swm cludo'r benthyciad neu'r buddsoddiad wedi ei luosogi gan gyfradd effeithiol y llog ar gyfer yr offeryn. O ran pob benthyciad a buddsoddiad sydd gan yr Awdurdod, y symiau sydd yn y Fantolen yw'r prifswm sy'n aros, ynghyd ag unrhyw log croniedig am y flwyddyn.

Mae'r awdurdod yn cydnabod y colledion credyd disgwylidig ar ei holl asedau ariannol sy'n cael eu dal ar gost amorteiddio.

10. BUDDSODDIADAU

Dangosir y buddsoddiadau yn y Fantolen ar eu cost i'r Awdurdod, a chânt eu heitemeiddio mewn Nodyn ar wahân.

11. TRAFODION ARIAN TRAMOR

Mae'r rhan fwyaf o trafodion yr Awdurdod mewn punnoedd sterling. Pan fo'r Awdurdod wedi cael trafodion mewn arian tramor, caiff yr arian ei drosi i bunnoedd sterling ar y gyfradd gyfnewid pryd y gwnaed y trafodion. Pan fo'r cyfarpar wedi cael ei brynu o dramor, bu'n rhaid talu am y nwyddau yn arian y wlad lle digwyddodd y trafodyn.

12. RHOI CYFRIF AM GRANTIAU'R LLYWODRAETH

Ni ellir rhoi grantiau'r Llywodraeth yn erbyn asedau sefydlog, ond bydd grantiau'r llywodraeth (a chyfraniadau eraill) yn cael eu cydnabod ar unwaith yn y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant pan fo'r amodau gofynnol wedi cael eu bodloni. Yna, trosglwyddir yr incwm i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf neu'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Heb eu Defnyddio, yn ddibynnol

ar p'un ai bydd wedi ei ddefnyddio ai peidio. Yn ei hanfod, defnyddir Grantiau'r Llywodraeth a ddyfernir ar gyfer cynlluniau cyfalaf fel ffynhonnell arian ar gyfer y rhaglen gyfalaf.

Pa un ai a ydynt yn cael eu talu fel ernes, mewn rhandaliadau neu fel ôl-ddyledion, mae grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau a trydydd parti a rhoddion yn cael eu cydnabod yn ddyledus i'r Awdurdod pan mae sicrwydd rhesymol:

- y bydd yr Awdurdod yn cydymffurfio â'r amodau sydd wedi'u hatodi i'r taliad, ac
- y derbynnir y grant a'r cyfraniadau.

Nid yw'r symiau sy'n cael eu cydnabod yn ddyledus i'r Cyngor yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hyd nes y bydd amodau sydd ynghlwm wrth y grant neu'r cyfraniad wedi'u bodloni.

Mae arian a roddwyd fel blaendal fel grantiau a chyfraniadau lle nad yw'r amodau wedi'u bodloni yn cael eu cario yn y Fantolen fel credydwy. Pan fo'r amodau wedi'u bodloni, mae'r grant neu'r cyfraniad yn cael ei gredu i'r llinell gwasanaeth berthnasol (grantiau refeniw a chyfraniadau y gellir eu priodoli), neu Drethiant ac Incwm Grant nad ydyw'n Benodol (grantiau refeniw heb eu neilltuo a phob grant cyfalaf) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Lle credydir grantiau cyfalaf i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, cânt eu gwrthdroi o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn. Lle nad yw'r grant wedi'i ddefnyddio eto i ariannu gwariant cyfalaf, caiff ei bostio i Gronfa Wrth Gefn Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso. Lle bydd wedi'i gymhwyso, caiff ei bostio i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf. Trosglwyddir symiau yng Nghronfa Wrth Gefn Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf unwaith y byddant wedi'u defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf.

13. LESOEDD

Lesoedd cyllid

Pan mai'r Awdurdod sy'n cynnal pob risg a gwobr bod yn berchen ar ased ar les, caiff yr ased ei chofnodi fel Eiddo, Peiriannau ac Offer a chofnodir ymrwymiad cyfatebol. Y gwerth a gydnabyddir ar gyfer y ddau yw'r isaf o werth teg yr ased neu werth presennol isafswm y taliadau les, wedi ei ddisgowntio gan ddefnyddio'r gyfradd llog sy'n ymhlyg yn y les. Y gyfradd llog sy'n ymhlyg yw'r hyn sy'n cynhyrchu cyfradd llog rheolaidd a chyson ar yr ymrwymiad sy'n weddill. Caiff yr ased a'r ymrwymiad eu cydnabod ar gychwyn y les, a chânt eu dad-gydnabod pan gaiff yr ymrwymiad ei ryddhau, ei ganslo neu pan ddaw i ben. Caiff y rhent blynyddol ei rannu rhwng ad-dalu'r ymrwymiad a'r gost cyllido. Caiff y gost cyllido flynyddol ei chyfrifo trwy roi'r gyfradd llog sy'n ymhlyg at yr ymrwymiad sy'n weddill, a chaiff ei chodi ar y Costau Ariannu yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm.

Lesoedd Gweithredu

Pan fo asedau ar gael i'w defnyddio dan drefniadau les, caiff y rhenti sy'n daladwy eu codi ar gyfrif y gwasanaeth priodol ar sail llinell syth, ni waeth beth fo'r trefniadau talu.

Gan nad yw'r Awdurdod yn berchen ar yr asedau hyn, nid yw'r costau'n ymddangos yn y Fantolen. Felly hefyd, caiff yr ymrwymiad i dalu costau rhentu yn y dyfodol eu heithrio, ond atodir nodyn ar wahân i'r Fantolen.

14. EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER

Caiff asedau corfforol sy'n cael eu cadw i'w defnyddio i gynhyrchu neu ddarparu nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu neu fel arall, neu i ddibenion gweinyddol ac y mae'n debygol y cânt eu defnyddio am fwy nag un flwyddyn ariannol eu trin fel Eiddo, Peirannau ac Offer.

Cydnabod

Mae gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Peirannau ac Offer yn cael ei gyfalafu ar sail cronïadau, cyn belled ei bod hi'n debygol y bydd buddion economaidd yn y dyfodol neu wasanaeth y gysylltiedig â'r eitem yn llifo i'r Awdurdod ac y gellir mesur cost yr eitem yn ddibynadwy. Caiff gwariant sydd yn gysylltiedig â chynnal ased heb gyfrannu at y posibilrwydd o ddarparu buddion economaidd neu wasanaeth (h.y. trwsio a chynnal a chadw) ei godi fel traul pan fydd yn digwydd.

Mae lefel de-minimus o £5,000 wedi cael ei osod ar gyfer Eiddo, Peirannau ac Offer, ac ni fydd gwariant o dan £5,000 yn ddarostyngedig i ofynion cyfrifo cyfalaf. Os caiff ased ai ail-brisio dan £5,000, caiff unrhyw wariant neu dibrisiad fel arfer ei ddiddymu a bydd yr ased yn cael ei dynnu o'r Gofrestr Asedau Sefydlog.

Mesur

Caiff asedau eu mesur i ddechrau arni yn ôl costau yn cynnwys;

- pris prynu'r ased
- unrhyw gostau y gellir eu priodoli i ddod â'r ased i'r lleoliad neu i'r cyflwr priodol er mwyn ei alluogi i weithredu fel ac y mae i fod gan reolwyr
- y costau tybiedig cychwynnol sydd ynghlwm â datgymalu a thynnu'r eitem o'r lleoliad ac adfer y safle lle'r oedd wedi cael ei leoli

Caiff asedau eu cario ar y Fantolen gan ddefnyddio'r mesuriadau canlynol:

- Tir ac Eiddo – gwerth teg
- Asedau sydd wrthi'n cael eu hadeiladu – cost hanesyddol
- Asedau eraill – gwerth presennol, sy'n cael ei bennu fel y swm y byddai'n rhaid ei dalu am yr ased yn ôl ei ddefnydd presennol (gwerth defnydd presennol)

Dibrisio

Caiff eiddo, peiriannau ac offer, eu dibrisio dros gyfnod eu hoes defnyddiol.

Oes Economaidd Defnyddiol Asedau

Tir	Oes ddiwedd (dim dibrsiad)
Adeiladau	20 - 75 mlynedd
Adeiladau (ar brydles)	Cyfnod y brydles
Seilwaith	10 - 20 mlynedd
Cerbydau, Peiriannau ac Offer	3 - 20 mlynedd
Asedau Anniriaethol	5 - 15 mlynedd

Darperir dibrsiad ar gyfer cerbydau ar sail llinell syth, gyda chaffaeliadau'n cael eu dibrsio yn y flwyddyn ar ôl eu prynu. Codir dibrsiad blwyddyn lawn yn y flwyddyn y cafwyd gwared ar yr ased.

Caiff adeiladau eu dibrsio gan ddefnyddio'r Dull Beacon. Defnyddir y Dull Beacon pan fo amcangyfrif yn cael ei wneud o gydrannau'r adeilad ac oes ddefnyddiol pob cydran. Yna, defnyddir y dull cyfartaledd wedi'i bwysoli i bennu canran dibrsiad llinell syth. Defnyddir y canrannau canlynol:

Adeiladau – gorsafoedd tân	2.00% - 2.22%
Adeiladau – swyddfeydd	2.23%

Caiff dibrsiad ei godi ar y Gwasanaeth Tân o fewn y cyfrif incwm a gwariant. Caiff y swm hwn ei gredu ar Falans y Gronfa Gyffredinol, felly mae'n cael effaith niwtral ar y cyfraniadau a weir gan yr awdurdodau cyfansoddol.

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod wneud cyfraniad blynyddol o'r refeniw at y gostyngiad yn ei ofyniad benthycy cyffredinol. Felly, mae'r cyfraniad o Fantolenni'r Gronfa Gyffredinol (MRP) yn cymryd lle'r dibrsiad, ailbrisiad a cholledion amhariad ac amorteiddiad drwy drosglwyddiad addasu gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Symudiad mewn Cronfeydd am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

Amhariad

Mae'r asedau'n cael eu cario heb fod dim uwch na'u swm adferadwy, a mesurir yr amhariad trwy gymharu'r gwerth sy'n cael ei gario gyda'r uchaf o'r gwerth teg, llai y costau i werthu (cyfwerth â'r pris gwerthu net) a'r gwerth o'u defnyddio. Bydd yr amhariad yn cael eu fesur bob blwyddyn, ac mae'r dangosyddion i wrth-droi'r amhariad yr un fath ar gyfer asedau diriaethol ac asedau anniriaethol. Bydd yr holl golledion amhariad ar asedau wedi eu hailbrsio yn cael eu cydnabod yn y Gronfa Ailbrsio hyd at y swm yn y Gronfa Ailbrsio ar gyfer pob ased unigol.

Cael gwared ar ased

Pan fydd ased yn cael ei werthu neu ei ddigomisiynu, caiff gwerth yr ased ar y Fantolen (pa un ai a ydyw'n eiddo neu offer neu asedau a gedwir i'w gwerthu) ei ddiddymu ai nodi

ar y llinell Gwariant Gweithredu Arall yn yr adran datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel elw neu golled ar gael gwared ar yr ased.

Ailbriso

Pan fo ased yn cael ei ailbriso, gwneir nodyn rhwng y Gronfa Ailbriso a'r Cyfrif Addasu Cyfalaf, sy'n cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y dibrsiad yn seiliedig ar gost hanesyddol a swm yr ailbrisiad.

Bydd colled ailbriso o ganlyniad i dreulio budd economaidd, os bydd gwared ailbriso ar yr ased hwnnw, yn cael ei godi i ddechrau yn erbyn y gwarged i faint y gwarged hwnnw, gyda balans y golled yn cael ei godi ar y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant.

15. ASED AU ANNIRIAETHOL

Mae asedau anniriaethol a grëir yn fewnol yn cael eu cyfalafu lle bo'r meini prawf ar gyfer cydnabod yn cael eu hateb. Dyma'r meini prawf:

- rhaid iddi fod yn bosib gwahanu'r ased oddi wrth yr endid, rhaid i'r endid reoli'r ased,
- rhaid bod budd economaidd yn y dyfodol i'r ased,
- rhaid iddi fod yn debygol y bydd y manteision economaidd yn llifo i'r endid, a
- gellir mesur cost yr ased yn ddibynadwy.

I ddechrau, bydd yr ased anniriaethol yn cael ei fesur ar gost, bydd pob ailbrisiad yn cael eu codi i ddechrau ar y gronfa ailbriso, ac nid oes uchafswm ar oes ddefnyddiol yr ased.

16. DERBYNIADAU CYFALAF

Bydd enillion asedau y cafwyd gwared arnynt yn cael eu dal fel Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy yn y gronfa Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy hyd oni fyddant yn cael eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf. Mae pob derbyniad o werthu asedau dros £10k yn cael eu trin fel derbyniadau cyfalaf. Yr eithriad i'r rheol yw pan fo derbyniad yn ymwneud â cherbydau penodol lle mae'r enillion wedi cael eu ffactorio i mewn i'r amserlen ad-dalu, gallai'r symiau hyn fod yn llai na £10k.

17. POLISI DARPARIAETH ISAFSWM REFENIW

Mae rheoliadau'n eu gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod Tân gymeradwyo datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw cyn pob blwyddyn. Ar gyfer Tir ac Adeiladu, y polisi Darpariaeth Isafswm Refeniw yw ad-dalu gwariant a fu gan ddefnyddio'r Dull Oes Ased – llinell syth. Ar gyfer Cerbydau, Peiriannau, Offer a Seilwaith, bydd y Ddarpariaeth Isafswm Refeniw yn seiliedig ar oes amcangyfrifedig yr asedau.

18. STOCRESTRAU

Oherwydd y goblygiadau technegol gyda'r systemau cofnodi stoc, mae'r stoc yn cael ei brisio ar bris olaf a dalwyd sail.

19. CRONFEYDD DROS BEN A DARPARIAETHAU

Gwneir darpariaethau pan fo rhywbeth wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth ar yr Awdurdod sy'n debygol o ofyn am setliad trwy drosglwyddo buddion economaidd, ond lle bo amseriad y trosglwyddiad yn ansicr.

Codir tâl am y darpariaethau ar gyfrif refeniw'r gwasanaeth priodol yn y flwyddyn pryd mae'r Awdurdod yn dod yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, yn seiliedig ar yr amcangyfrif gorau o'r setliad tebygol. Pan wneir y taliadau, cânt eu codi ar y ddarpariaeth a sefydlir yn y Fantolen. Bydd setliadau amcangyfrifedig yn cael eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol – pan fo hi'n fwy tebyg na pheidio na fydd angen trosglwyddo buddion economaidd mwyach (neu y gwneir setliad is na'r disgwyl), bydd y ddarpariaeth yn cael ei gwrth-droi a'i chredydu'n ôl i gyfrif refeniw priodol y gwasanaeth.

Mae'r Awdurdod yn cadw cronfeydd i ymorol am wariant yn y dyfodol. Cânt eu datgelu o fewn y fantolen, ac esbonnir eu diben yn nodiadau'r fantolen.

20. YMRWYMIADAU AMODOL

Bydd ymrwymiad amodol yn digwydd pan fo digwyddiad wedi bod sy'n gwneud ymrwymiad posib ar yr Awdurdod na chaiff ei gadarnhau ond trwy fodolaeth, neu fel arall, rywbeth nad yw'n llwyr o fewn rheolaeth yr Awdurdod. Bydd ymrwymadau amodol eraill yn digwydd mewn amgylchiadau pan fyddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall, ond nad yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau, neu na ellir mesur swm yr ymrwymiad yn ddibynadwy.

Ni fydd ymrwymadau amodol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, yn hytrach byddant yn cael eu datgelu mewn nodyn i'r cyfrifon.

21. ASEDAU CYNNWYS

Nae ased wrth gefn yn codi pan fydd digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi ased posibl i'r Awdurdod y bydd ei fodolaeth ond yn cael ei gadarnhau trwy ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol neu fel arall nad ydynt o fewn rheolaeth yr Awdurdod yn llwyr. Ni chydnyddir asedau wrth gefn yn y Fantolen ond fe'u datgelir mewn nodyn i'r cyfrifon lle mae'n debygol y bydd mewnllif o fuddion economaidd neu botensial gwasanaeth.